

LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia

2023-2027 - Programozási időszak - KAP Stratégiai Terv

Készítette: Buda-Környéki Leader Egyesület Munkaszervezete

2023. október 25.

Tartalom

Rövidítések jegyzéke	3
Bevezetés	4
1. A HFS és a KAP ST kapcsolata	4
2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése	8
3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása	9
4. Horizontális célok	10
4.1 Esélyegyenlőség	10
4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem	11
5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések	11
6. Külső koherenciák azonosítása	12
7. Helyzetfeltárás	15
7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása	15
7.2 SWOT analízis	18
8. A stratégia beavatkozási logikája	22
A beavatkozási logika LEADER vonatkozású rövid összegzése	22
8.1 A stratégia jövőképe	23
8.2 A stratégia célhierarchiája	23
9. Cselekvési terv	25
9.1 Az intézkedések leírása	25
I. számú intézkedés	25
II. számú intézkedés	27
III. számú intézkedés	29
9.2 Együttműködések	31
9.3 Kommunikációs terv	31
9.4 Egyéb, a HACS által megvalósított projektek	33
10. Monitoring és Indikátorok	33
10.1 Monitoring	35
10.2 Az indikátorok megadása	36
11. Indikatív pénzügyi terv	38
Mellékletek	40
1. számú melléklet: A HACS összetételének részletes bemutatása	40

Rövidítések jegyzéke

EU Európai Unió

HACS Helyi Akciócsoport

HBB Helyi Bíráló BizottságHF Helyi Felhívás

HFS Helyi Fejlesztési Stratégia

IH Irányító Hatóság

KAP Közös Agrárpolitika

KAP ST Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv

LEADER Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében

SWOT Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek, Veszélyek elemzés módszer

VP Magyarország - Vidékfejlesztési Program 2014 - 2020

Bevezetés

Az Európai Bizottság 2021. április 19-én elfogadta a 2022-2027-es időszakra vonatkozó regionális támogatási térképeket meghatározó és a 2022. január 1-től alkalmazandó regionális állami támogatási szabályozást tartalmazó iránymutatását. Az új regionális iránymutatása alapján az Európai Bizottság 2021. szeptember 16-án jóváhagyta Magyarország 2022. január 1. és 2027. december 31. közötti időszakra vonatkozó regionális támogatási térképét.

Ennek eredményeként a korábbi tervezési időszakhoz képest jelentős változás állt be a KAP ST időszakára, miszerint, a Budapest Agglomerációhoz tartozó 10 000 fő alatti települések is bevonhatóvá váltak a LEADER programba, tekintettel arra, hogy vidéki térségeknek minősülnek.

Óriási lehetőség számunkra, hogy az új költségvetési ciklusban helyi szintű fejlesztéseket tudunk megvalósítani, amire korábban nem volt példa. A Buda-Környéki Helyi Leader Egyesület, mint frissen alakult HACS célja, hogy erősítse a helyi közösségeket, élénkítse a helyi gazdaságot, elősegítse a fenntartható fejlődést, innovatív megoldásokat alkalmazzon és katalizálja az inkluzív társadalmi folyamatokat.

Az új Helyi Akciócsoport azt tűzte ki célul, hogy az uniós források felhasználásával előmozdítsa a helyi közösségek részvételét a területi fejlesztésben, és segítse elő az új vidéki térségek fejlődését. A HACS elkötelezett amellett, hogy támogatást nyújtson a térségünkben élőknek, annak érdekében, hogy megismerjék a közösségben való részvétel és a fenntartható fejlődés biztosította lehetőségeket.

Ezen túlmenően, a Buda-Környéki Leader Egyesület által kidolgozott Helyi Fejlesztési Stratégia nem csupán egy dokumentum, hanem az elkötelezettség és az összefogás szimbóluma is. Ez a stratégia nem csupán a térségünk fejlődési útját térképezi fel, hanem a Közös Agrárpolitikai Stratégiai terv helyi adaptálásának egyik sarokkövét képezi, amely kulcsfontosságú a vidéki térségek fenntartható növekedéséhez.

Az ilyen átfogó stratégiai tervek a célcsoportok és érintettek bevonásával lehetővé teszik, hogy az uniós forrásokat hatékonyan használjuk fel a közösségeink javára.

Az új stratégia meghatározza a 2023-2027 közötti időszakra vonatkozóan a HACS működésének alapjait, és iránymutatást ad a jövőbeli fejlesztési projektekhez és kezdeményezésekhez. Bízunk benne, hogy az így elkészült alapidokumentumként szolgáló stratégia összefogja és inspirálja az érintett feleket, hogy együttműködjenek a térségünk fejlődésének előmozdítása érdekében.

1. A HFS és a KAP ST kapcsolata

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása

SO8 - A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdőgazdálkodást is beleértve.

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása

R.38 A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya

A KAP ST „RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása” megnevezésű beavatkozása tartalmazza a LEADER támogatáshoz kapcsolódó kereteket.

Ez a beavatkozás a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló HACs-ok számára biztosít támogatást. Az intézkedés keretében a HACs-ok a KAP STcéljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő HFS-t dolgoznak ki. Az IH által jóváhagyott HFS-ben a HACs-ok olyan fejlesztési célokat határoznak meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg.

A HFS-t annak tartalma és minősége, valamint a megvalósításhoz szükséges kapacitás alkalmassága alapján az IH hagyja jóvá. A HFS-ek tartalmának kialakítása a HACs-ok kizárólagos feladata és felelőssége, amelyhez a beavatkozás biztosítja a szükséges pénzügyi keretet. Amennyiben egy HFS a kiválasztási kritériumok alapján nem fogadható el az IH által, az visszaküldésre kerül javítás céljából az érintett HACs részére.

A HACs működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett, a HACs legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése úgy, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően, továbbá a HFS közösség általi kidolgozása és megvalósítása, valamint a hálózatépítés más HACs-okkal belföldön és a határon túl. Ennek keretében a HACs-ok támogathatják a projektötletek pályáztatá történő kidolgozását is, amennyiben a projekt megvalósítása a HFS céljaihoz illeszkedik.

- 1) Területalapú megközelítés: a LEADER HACs által lefedett terület egy homogén, összefüggő vidéki egység, ami nem mindenesetben felel meg a közigazgatási határoknak. A működési terület településeit és lakóit a közös identitás, hagyományok, szokások, történelem vagy akár földrajzi helyzetük köti össze. Ez a megközelítés működőképes, a valós igények jobban körül határolható és pontosabb fellépéseket tesz lehetővé. A területalapú megközelítés kiemelkedő jelentőséggel bír a helyi fejlesztési célkitűzések tekintetében. Ezen megközelítés segít a fejlesztési stratégia céljainak és tevékenységeinek azonosításában, amelyek konkrétan a helyi közösségek és területek egyedi igényeire épülnek. Ezzel lehetőséget teremt a fenntartható fejlődés és a gazdasági élénkítés előmozdítására, miközben a helyi identitást és kultúrát is támogatja. A területalapú megközelítés továbbá segíti a helyi közösségeket abban, hogy aktívan részt vegyenek a területi fejlesztési folyamatokban, és saját térségük jövőjét alakítsák. Ezáltal elősegíti az inkluzív és részvételi társadalom létrehozását, ami hozzájárul a helyi közösségek erősítéséhez és a fenntartható fejlődéshez. A Buda-Környéki Leader Egyesület működési területe a 2023-2027-es programozási időszakban továbbra 18 település területét fedi le.
- 2) Alulról építkező megközelítés: Az alulról építkező megközelítés kiemelkedő jelentőséggel bír a Buda-Környéki Helyi Akciócsoport (HACs) Helyi Fejlesztési Stratégiájának (HFS) kialakításában és végrehajtásában. Ebben a konkrét esetben a helyi közösségek, szervezetek és lakosok közvetlenül részt vesznek a célok és fejlesztési igények meghatározásában, hiszen ők rendelkeznek a legjobb ismeretekkel a saját területükről és erőforrásaikról. A Buda-Környéki HACs kiemelten ösztönzi a helyieket, hogy aktívan vegyenek részt a közös munkában és gondolkodjanak közösen a térségük jövőjének fejlesztésében. Ez az "alulról felfelé" vagy "bottom-up" megközelítés meghatározó a helyi közösségfejlesztés terén, és az együttműködés, mindenki számára kezdeményező stratégia kidolgozása és végrehajtása tekintetében. Ennek eredményeként a fejlesztések és programok hatékonyabbá válnak, mivel azok a helyi viszonyokra és igényekre szabottak. Ez az egyedi koncepció kiemelten jellemző és meghatározó a Buda-Környéki HACs számára, és hozzájárul a térség fejlődéséhez és erősödéséhez.
- 3) Innovativitás: A sajátos, alulról jövő szükségletek feltárásának kiemelt szerepe van az újítások tekintetében is. Az innovativitás esetünkben 3 szinten értelmezhető. Egyrészt innovatív maga a LEADER program mivel a helyi erőforrásokra támaszkodik és a helyi kezdeményezéseket, ötleteket támogatja, a mi esetünkben mint újonnan alakult HACs helyi innovációnak számít, hogy fejlesztési forrásokhoz juthatnak olyan célcsoporttagok akik korábban az egyéb Strukturális és beruházási alapokból származó forrásokban nem részesülhettek. Innovatívnak gondoljuk munkaszervezetünket, már a tervezés során olyan eszközöket alkalmaztunk, amely a stratégia alkotás területén

újszerűek (pl.: business design eszköztár: context canvas). Maga a business design egy hibrid, új terület, amely számos design diszciplína elemeit alkalmazza, úgy mint service design, product management, üzleti elemzés és üzleti tanácsadás. Ezeknek a módszereknek a célja az emberközpontú tervezési folyamatok megvalósítása, egyfajta sorvezető a stratégia alkotások során. Továbbá tervezünk videós tudástárat létrehozni a kedvezményezetteknek, amelyek segítik a megértést és sokkal hatékonyabban tudunk segítséget nyújtani, mint egy kézikönyvvel. Ezt a technológiai startup-ok által használt LOOM alkalmazás segítségével tervezi elkészíteni a HACS. Végző soron a HFS-ben kidolgozott intézkedéseinkkel támogatni fogjuk a helyi szinten a technológiai/ szolgáltatásban megjelenő innovatív megoldások helyi implementációját.

- 4) Integrált megközelítés: a LEADER program egyik legfontosabb alapja nem egy ágazat fejlesztési programja, hanem a vidéki térségek fejlesztésére irányuló tevékenységek és ágazatok közötti kapcsolat. A közösen megfogalmazott stratégiákban az intézkedések bármilyen szinten történő, multiszektorális megközelítése, összekapcsolása pozitív hatásokat indukál, hozzájárul a program sikerességéhez. A Buda-Környéki Leader Egyesület működésének szerves része az integrált megközelítés. Az egyesület aktívan támogatja és ösztönzi a vidéki közösségek, vállalkozások és intézmények részvételét a stratégiaalkotás folyamatában és később is igyekszik katalizálni a térségi szereplők közti együttműködést. Ennek eredményeként olyan projektek és kezdeményezések jönnek létre, amelyek az egész térséget érintik, és több szektorban hoznak létre pozitív hatásokat.
- 5) Sajátos irányítási és finanszírozási módszerek: A Buda-Környéki Leader Egyesület számára a LEADER program speciális irányítási és finanszírozási módszereket jelent. A decentralizált megközelítésben a döntéshozatal és a rendelkezésre álló források felhasználása a helyi szinten történik. Az egyesület számára ez azt jelenti, hogy kiemelten fontos a helyi igények és lehetőségek figyelembevétele. A központi elv az, hogy a térség problémáit és fejlesztési lehetőségeit a helyi közösség és partnerek ismerik a legjobban. Ennek megfelelően az egyesület együttműködik a településeken élő civilekkel, önkormányzatokkal és helyi vállalkozásokkal. A Buda-Környéki Leader Egyesület munkaszervezete szoros kapcsolatot tart fenn a térségben szereplőkkel, megismerteti és folyamatosan kommunikálja a végrehajtás során a tervezési területen élő és dolgozó személyeket, valamint ott működő szervezeteket a LEADER nyújtotta fejlesztési lehetőségekkel.
- 6) Hálózatépítés, együttműködés: a LEADER HACS-ok és egyéb szervezetek közötti hálózatok meglétének alapja a helyi tapasztalatok, jó gyakorlatok és eredmények terjesztése, cseréje, a tudás, akár a munkamódszerek továbbadása. A hálózatépítés hozzájárul az elszigeteltebb vidéki térségek integrálásához és fejlesztéséhez. A hálózatok révén a HACS-ok együttműködésben is fogalmazhatnak és valósíthatnak meg fejlesztési célokat. Egyesületünk megalakulásakor célul tűzte ki a különböző szakmai partnerek azonosítását és az együttműködések megvalósítását, mint térségi, mind hazai és nemzetközi szinten. Éppen ezért a következőkben keresni fogjuk azokat a szakmai partnereket, akikkel megoszthatjuk tapasztalatainkat, észrevételeinket. A jövőben fontosnak tartjuk a hazai és nemzetközi jó példák és jó gyakorlatok megismerését, illetve megosztását a térség településeinek élők számára, mely hozzásegít bennünket ahhoz, hogy olyan projekteket valósítsunk meg, illetve olyan fejlesztésekhez nyújtsunk támogatást, amelyek sikeresek és fenntarthatók lesznek. A tudásátadás és az egymástól tanulás mind hozzájárulhatnak egy-egy újabb módszer kialakulásához, mert a jó gyakorlatok folyamatosan alakulnak, mindig bennük van a fejlődés lehetősége, hiszen egyik ötlet hozza a másikat. Célunk, hogy a térségben közösség-szervező szerepet is betöltsön a HACS és segítse a helyi szervezetek, térségi szereplők és a lakosság közötti kommunikáció és együttműködés megvalósítását.
- 7) Helyi partnerség(ek), HACS-ok helyi szintű szerepvállalása: a háromoldalú partnerségek központi szerepet töltenek be a LEADER programban. A HACS-ok által koordinált stratégiák megfogalmazása és megvalósítása a különböző szervezetek és ágazatok képviselői együttműködésében valósul meg, kiemelve a kölcsönös érdekeken alapuló partnerségek kialakítását, mélyítését. A Buda-Környéki Leader Egyesület elnöksége és munkaszervezetének tagjai

szoros kapcsolatot ápolnak a térségünk településeinek polgármestereivel, az önkormányzatokkal, és azok munkatársaival, akik a településfejlesztéssel foglalkoznak. Ezenkívül működésünk megkezdésével keressük a kapcsolatot a civil szervezetekkel, egyházakkal és vállalkozásokkal is. Az egyesületi tagok sokféle területet képviselnek a térségünkben, ami lehetővé teszi számunkra, hogy széles körű és sokoldalú partnerségeket alakítsunk ki. Az egyesület munkaszervezete aktívan részt vesz különböző rendezvényeken és találkozókra, amelyeket a térség szereplői szerveznek. Ezen eseményeken támogatjuk a tudásátadást és népszerűsítjük a helyi fejlesztésekben rejlő lehetőségeket minden érintett térségi szereplő számára. Mindezekkel azt célozzuk, hogy tovább erősítsük a helyi partnerségeket és közösségeket.

Irányadó jogszabályok:

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízügyi politika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2115 RENDELETE a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről.

2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése

A LEADER program szellemisége szerint a HFS tervezését alaposan kell megszervezni, hogy a vidékfejlesztés valóban az alulról érkező ötletek és igények alapján valósulhasson meg. A HFS előkészítése során figyelembe kell venni a közösségek aktív részvételét és az érintettek bevonását.

Az első lépés a legfontosabb érintettek, szereplők és potenciális kedvezményezettek beazonosítása a térségben. Ennek keretében az önkormányzatok, civil szervezetek, vállalkozások, és az aktív közösségek részvételét kell biztosítani a tervezési folyamatban. A tervezési területen működő önkormányzatok tagjai az egyesületnek így a közszéféra bevonása teljeskörűen megtörtént. A vállalkozások közül első sorban a mikro- és kisvállalkozásokat kerestük meg, mivel számunkra eddig nem voltak elérhetőek pályázati lehetőségek a területen. Sok vállalkozás működik a szolgáltató szektorban és kereskedelemben, továbbá a lokáció miatt vannak kisebb feldolgozóipari vállalkozások. A harmadik célcsoport a civil szervezetek, olyan szervezetek működnek a tervezési területen, amelyeknek széleskörű társadalmi hatása van, ilyen szervezetek a sportegyesületek és hagyományőrző egyesületek, valamint az egyházak. A potenciális kedvezményezettek beazonosítása és megkérdezése azért volt fontos számunkra, hogy a lehető legtöbb szempont és érdekcsoport képviselve legyen a folyamatban, ennek eredményeként a végső stratégia valóban tükrözze a térség sokszínűségét és fejlesztési igényeit.

A párbeszéd és konzultáció kiemelt jelentőséggel bír a HFS tervezésében. Munkacsoportokat szerveztünk és fórumokat tartottunk és tartunk, ahol a térség lakosai és szereplői megoszthatják ötleteiket, elképzeléseiket, és közösen alakíthatják ki a stratégiát, illetve alakíthatják ki a majdani helyi felhívások tartalmát. A folyamatos kapcsolattartás és nyitott kommunikáció segíti a résztvevőket abban, hogy aktív szereplőivé váljanak a tervezésnek. A párbeszéd révén a stratégia valóságos és releváns fejlesztéseket tartalmazhat.

A HFS tervezése során fontos figyelmet fordítottunk a hátrányos helyzetű csoportok bevonására és véleményük meghallgatására. Az ő szükségleteik és problémáik megértése és megoldása is a stratégia részét képezi, így segítve hozzá a társadalmi inklúzióhoz és a vidéki egyenlőtlenségek csökkentéséhez. Mivel mint HACS most kezdjük a munkát esetünkben kiemelten fontos a teljes működési területünkön a LEADER program lehetőségeinek folyamatos kommunikációjára a helyi közösségekben.

A helyi közösségi együttműködések és igények felmérése kiemelt fontosságú a HFS tervezése során. Ez a folyamat lehetővé teszi, hogy a stratégia valóban tükrözze a térség sajátosságait és fejlesztési szükségleteit, és hogy a LEADER program támogatásai azoknak a projekteknek és kezdeményezéseknek adjanak teret, amelyek a helyi közösségek és a gazdaság fejlődését szolgálják. A közösségi együttműködések megerősítése és az igények pontos felmérése hozzájárul a vidékfenntartható fejlődéséhez és a közösségek erősödéséhez.

	Helyszín	Dátum	Témák	Részvevők száma
Fórumok	Perbál	2023.09.11	Területre jellemző problémák feltárása	5
	Perbál	2023.09.19	Célok azonosítása, intézkedések meghatározása	8
	Helyszín	Dátum	Témák	Részvevők száma

Munkacsoporti/ Tervezői ülések, megbeszélések	Perbál	2023.08.28	Tervezési folyamat egyeztetése	4
	Perbál	2023.09.11.	„Context Canvas” kidolgozása, külső folyamatok azonosítása	5
	Perbál	2023.09.20	Célkitűzések meghatározása, intézkedések meghatározása	6
	Perbál	2023.10.09.	HFS draft verzió megküldése véleményezésre	3

3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása

A KAP ST-ben foglaltak szerint - folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát - a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését. A HFS-sel lefedni kívánt terület lakosságszáma minimum 10ezer fő és maximum 150 ezer fő lehet, és egy település csak egy HACS-hoz tartozhat.

a) A lefedni kívánt települések mérhető jellemzői, összefoglaló adatai (pl. területméret, lakosságszám).

A Buda-Környéki Leader Egyesület akcióterületén az állandó lakosainak összesített száma 80.534 fő, amely megegyezik a programokban érintett népesség számával, mivel a HACS-ot alkotó mind a 18 település teljes területtel jogosult a támogatásra: Budajenő, Herceghalom, Pilisszentiván, Pilisjászfalu, Piliscsaba, Remeteszőlős, Nagykovácsi, Délegyháza, Dunavarsány, Taksony, Pusztazámor, Sósút, Tinnye, Telki, Tök, Zsámbék, Páty, Perbál.

Földrajzi szempontból a legfontosabb tényező a főváros, Budapest közelsége. A térség egy része a Budai-hegység területén helyezkedik el, amely ideális lehetőségeket kínál a turizmus és a szabadidős tevékenységek fejlesztésére. A hegyvidéki részek erdős területei a helyi lakosok és látogatók számára vonzó ökoturisztikai célpontok, és lehetőséget nyújtanak a helyi erdőgazdálkodásra.

Társadalmi szempontból a térségben meghatározóak a Budapestről kiköltöző fiatal, kedvező anyagi lehetőségekkel rendelkező kisgyermekes családok. Azonban a hirtelen népességnövekedést a helyi intézményrendszer nem tudja kielégíteni. További probléma, hogy az egyes települések népszerűsége mind a lakosság, mind a vállalkozások körében eltér.

A térségben működő mikro-, kis-, és középvállalkozások tevékenységi köre rendkívül széles palettán mozog, amelyek közül kiemelendő a helyi élelmiszertermelés, a kézműipar és turisztikai szolgáltatatói szektor. Az egyes településeken működő vállalkozások gyakran közösen dolgoznak projekteken, például a helyi termékek népszerűsítésében, és hozzájárulnak a gazdasági diverzifikációhoz a térségben. A főváros közelsége miatt jelentős a nagyvállalati aktivitás is a térségben, ami speciális módon vonzza magához a munkaerőt.

b) Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások.

Tekintettel arra, hogy a HACS újonnan alakult, és még csak most fogja megkezdeni a tevékenységét, a jelen pont nem releváns.

c) Személyes kapcsolattartást, segítségnyújtást elérhetővé tevő központ(ok) stb.

A Buda-környéki Leader Egyesület központi irodájának címe: 2074 Perbál, Fő utca 6. Az ügyfeleink és a kedvezményezettek számára a személyes kapcsolattartást a munkaszervezet biztosítja az iroda nyitvatartási idejében. A személyes egyeztetéseket rugalmasan kezeljük, igény esetén külső helyszínen, vagy online meeting formájában is tartunk ügyfélkapcsolatot. Az igényeknek megfelelően egy online foglalófelületet is fejlesztünk, amely segítségével automatikusan tudnak ügyfeleink időpontot foglalni. Sok esetben az online megbeszélés hatékonyabb, mivel könnyen tudunk képernyőt megosztani és segíteni az ügyfeleket az adminisztratív feladatok elvégzésében, kérdések megválaszolásában.

Az elnökség tagjaival rendszeresen tartunk elnökségi üléseket, munkacsoportos megbeszéléseket, évente legalább 1 alkalommal Közgyűlést, emellett negyedévente több alkalommal tájékoztató fórumokat, fogadóórákat tartunk az aktuális felhívások megjelenéséhez fűződően.

4. Horizontális célok

4.1 Esélyegyenlőség

A HFS tervezésekor kiemelt szempont az esélytudatosság kifejezése, a helyi szintű kapacitásfejlesztés, a vidéki szereplők bevonása, aktivizálása közösségi akciók, szemléletformálás, amely magában foglalja az esélyegyenlőség, a társadalmi befogadás és a szegénység elleni küzdelem témájú érzékenyítést, kapacitásfejlesztést.

A dokumentum nem közvetít szegregációt, valamint törekszik csökkenteni az egyes csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

Kiemelt fontosságú a megkülönböztetés mentes kiválasztási rendszer: a HACS döntéshozó testületében (amely alatt a Helyi Bíráló Bizottságot értendő) legalább egy nő és legalább egy fiatal személy (legfeljebb 41. életévét még be nem töltött személy) szerepel.

Az EU alapelveinek mentén egyaránt biztosítani kell mindenki számára a minőségi, fenntartható és megfizethető szolgáltatásokhoz való egyenlő és időben történő hozzáférést, különös tekintettel, a fogyatékkal élőkre, a gyermekekre és a hátrányos helyzetű csoportokra.

Az esélyegyenlőség olyan alapvető elv, amely a társadalom minden szegmensében és szintjén kritikus fontosságú. Minden egyénnek ugyanazokat a lehetőségeket és előnyöket kell biztosítani, függetlenül attól, hogy milyen háttérrel, körülményekkel vagy képességekkel rendelkezik. A széleskörű esélyegyenlőség elősegíti a társadalmi fejlődést és a gazdasági prosperitást, miközben csökkenti az egyenlőtlenségeket és a diszkriminációt.

A Buda-Környéki Leader Egyesület az esélyegyenlőség alapelvét érvényesíti, mint HACS a saját szervezetére vonatkozóan, valamint a HFS végrehajtása során egyaránt. Munkaszervezetünk vezetője 35 év alatti fiatal.

Mivel a HACS most kezdeni meg tevékenységét, esetünkben kiemelten fontos, hogy minden a területen élő lakoshoz és szervezethez a program teljes időtartama alatt eljuttassunk minden a LEADER programmal kapcsolatos információt. Éppen ezért az Egyesület weboldala akadálymentes lesz, ez azt jelenti, hogy a lehető legtöbb ember számára könnyen hozzáférhetővé tesszük a tartalmainkat, nemcsak a fogyatékosokkal élőknek. Az iroda kiválasztásánál szempont volt, hogy akadálymentes legyen, így a mozgáskorlátozott érdeklődő ügyfeleinknek is tudunk segíteni.

A HFS végrehajtása során is ügyelünk az esélyegyenlőség előmozdítására ennek legfőbb eszközei a felhívások. Az „I. Helyi gazdaság fejlesztése” és a „II. Közösségfejlesztés, közösségbevonás” intézkedésekbe a kiválasztási kritérium szintjén is meg fog jelenni a hátrányos helyzetű csoportok támogatása. A gazdaságfejlesztés intézkedésben többletpontot fogunk adni az új munkavállaló foglalkoztatásáért és további többletpontot tervezünk adni a hátrányos helyzetű munkavállaló foglalkoztatásáért. A „II. Közösségfejlesztés, közösségbevonás” intézkedésben az értékelésnél többletpontot kívánunk adni azoknak a támogatást igénylőknek, amelyeknek deklarált célja az esélyegyenlőség előmozdítása és a hátrányos helyzetű csoportok előmozdítása vagy az általuk megvalósított projekt célcsoportjai között szerepelnek hátrányos helyzetű személyek.

4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem

A Buda-Környéki Leader Egyesület területe környezeti szempontból kivételesen változatos adottságokkal rendelkezik. A térség a Budai Tájvédelmi Körzet nyugati szomszédságában fekszik, amelynek része a Duna-Ipoly Nemzeti Parknak is. A terület számos természeti értékkel büszkélkedhet, a területek gazdagok ritka növény- és állatfajokban, és egyedi geológiai képződményeket is magukban foglalnak.

A fenntarthatóság és a környezetvédelem kiemelt cél a működési területen. A helyi közösségek elkötelezettek a természeti erőforrások megőrzése és a fenntartható gazdálkodás mellett. Számos olyan projekt és kezdeményezés működik itt, amelyek a megújuló energiaforrások használatától kezdve a helyi termékek előállításának támogatásáig terjednek, elősegítve ezzel a környezetbarát és fenntartható fejlődést.

Kihívást jelentenek azonban a térségben az erdők és természeti területek tűzveszélye, az invazív növényfajok terjedése és a túlzott turista nyomás miatti túlterheltség, az ipari és városi terjeszkedés, valamint az intenzív mezőgazdasági tevékenység, továbbá az éghajlatváltozás miatti vízhiány.

A HACS mindennapi működése során igyekszik a fenntarthatósági elveket érvényesíteni. A dokumentumok kinyomtatására csak indokolt esetben kerül sor, a kommunikáció jól átgondolt digitális infrastruktúrában történik a munkaszervezet dolgozóival az egyesületi tagok és ügyfelek között. A normál ügymenetben előnyben részesítjük az online meetingeket és erre a technológia adta lehetőségekkel ügyfeleink számára is lehetőséget biztosítunk. Az iroda működése során szelektíven gyűjtjük a keletkező hulladékot és igyekszünk annak minimalizálására.

A HFS végrehajtása során a fenntarthatósági és környezetvédelmi elvek érvényesítését a felhívásokon keresztül tudjuk megvalósítani. Mindhárom intézkedésben meg fognak jelenni ezen elvek a kiválasztási kritériumok szintjén. Az „I. Helyi gazdaság fejlesztése” és „III. Önkormányzatok fejlesztések támogatása” nevű intézkedéseinkben támogatható tevékenységként jelenik meg az épületek, építmények energetikai fejlesztése/korszerűsítése. A kiválasztási kritériumoknál figyelembe fogjuk venni a megújuló energiára vonatkozó projektelemeket. A „II. Közösségfejlesztés, közösségbevonás” projektelemben pedig a rendezvények megvalósításánál kiválasztási kritériumok között kiemelt hangsúlyt fogunk helyezni a fenntartható és innovatív megoldások alkalmazására pl.: lebomló edények és poharak használatára stb.

5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

Tekintettel arra, hogy a HACs újonnan alakult, és még csak most fogja megkezdeni a tevékenységét, a jelen fejezet nem releváns.

6. Külső koherenciák azonosítása

A tevékenységszintű lehatárolás alapjai:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

Külső koherenciák azonosítása a KAP ST-ben foglaltak alapján:

A támogatáspolitikai programok koordinációjának két alapvető eleme a lehatárolások meghatározása (a potenciálisan átfedő területek kettős finanszírozásának elkerülése érdekében) és a beavatkozások közti lehetséges szinergiák (egymást erősítő hatások) tudatos tervezése.

A HFS elsősorban a tevékenység, másod sorban pedig a projektszintű lehatárolásokat részesíti előnyben annak érdekében, hogy ne a programszinten rögzített és így nehezen módosítható, rugalmatlan feltételek határozzák meg egyes felhívások és projektek támogathatóságát, csökkentve annak kockázatát, hogy célcsoportok, fejlesztési igények maradnak finanszírozás nélkül a rugalmatlan szabályok miatt.

Tekintettel arra, hogy a LEADER Programon keresztül támogathatók olyan projektek, amelyek a léptékük vagy a tevékenységi körük miatt máshonnan nem juthatnak fejlesztési forrásokhoz, viszonylag kisebb komplementer halmaz értelmezhető az átfedések tekintetében.

KEHOP Plusz

A KEHOP Plusz többek között vízgazdálkodással és katasztrófakockázat-csökkentéssel, környezet- és természetvédelemmel, megújuló energiagazdasággal, klímasemlegességre való igazságos átállással, továbbá körforgásos gazdasági átállással foglalkozik.

A természetvédelemmel összefüggő beruházások esetében a KAP Stratégiai Terv elsősorban mezőgazdasági területekre, míg a KEHOP Plusz természetvédelmi területekre koncentrál, ahol például a Natura 2000 területek között lehetne átfedés, mely azonban projektszinten kezelhető.

TOP Plusz

A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának számító Budapest területi alapú fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. Elsősorban helyi önkormányzati fejlesztéseket támogat, fejlesztési tematikája ennek kapcsán kiterjed a gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés és -bővítés, valamint a népességmegtartás és családvédelem térségi és helyi feltételeinek biztosítására, így a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a helyi turizmusra, a települési infrastruktúra, településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére.

A korábbi szabályozás, mely szerint 10.000 fő feletti településeket a TOP, 10.000 fő alatti településeket a VP keretében támogatnak a programok, jelenleg nem része a szabályozásnak. A TOP Plusz és a KAP Stratégiai Terv is támogatja a vidéki térségeket. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a két forrás összehangolásával az egyes projektek egymás hatását megsokszorozva, a teljes értéklánc mentén biztosított lehessen a fejlesztések finanszírozása. A szinergia lehetőségek hatékonyabb kihasználása érdekében koordinációs mechanizmust működtetünk a két program között, miszerint a vidékfejlesztési beavatkozások esetében a szinergia helyi szintű megvalósításáért felelős szervezetek, a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során vizsgálatra kerül az érintett megye Integrált Területi Programja.

A KAP Stratégiai Terv és a TOP Plusz program közötti lehatárolás

A KAP ST és a TOP közötti lehatárolást megkönnyíti, hogy két program időbeli csúszása miatt a TOP Plusz pályázatok legtöbb esetben jóval előbb megjelennek, mint a KAP kiírások, így ritkán fordulhat elő, hogy két kiírás egyszerre, vagy közel egymáshoz nyílik meg.

EFOP Plusz

Az EFOP Plusz prioritások lefedik a köznevelési, az egészségügyi, a társadalmi felzárkózási, szociális, család- és ifjúságügyi, társadalmi innovációs, valamint leginkább rászoruló személyeket támogató intézkedéseket.

Az EFOP Plusz társadalmi felzárkózási prioritási tengelyén, tervezetten a termelő-műhelyek kerülnek támogatásra, míg a KAP Stratégiai Terv keretében a társadalmi vállalkozások fejlesztésére allokálnak forrást. A jelenlegi tervek alapján a termelőműhelyeket bármilyen szektorhoz kötődően létre lehet hozni, akár mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódóan is, továbbá az intézkedésben a támogatást igénylők között - szektorokra vonatkozó korlátozás nélkül - megjelennek a nonprofit gazdasági társaságok, valamint civil szervezetek is.

GINOP Plusz

GINOP Plusz elősegíti, összhangban a vonatkozó uniós stratégiákkal a magyar vállalkozások technológiaváltásához, digitalizációs és innovációs képességeinek megerősítését, valamint hozzájárul a munkavállalók képzéséhez, termelékenységük és hozzáadott értékük növelése érdekében.

A Partnerségi Megállapodás alapján a vállalkozásfejlesztést a GINOP Plusz támogatja. 2020-tól a GINOP hagyományos vállalkozásfejlesztési támogatásaiban az élelmiszeripari vállalkozások kizárásra kerültek, ezek 2021-2022-ben a VP-ből, 2023- 2027-ben pedig a KAP Stratégiai Tervből kaphatnak támogatást.

DIMOP Plusz

A DIMOP Plusz egységes szolgáltatási rétegeken keresztül, adatintenzív megközelítésben járul hozzá az egyes szakpolitikai feladatok digitalizációs beruházásaihoz és ilyen módon átfogó megoldásokat támogat, amelyek egy-egy ágazati célkitűzés megvalósulása mellett egységesen támogatják a digitális transzformáció folyamatát. A DIMOP Plusz jellemzően országos léptékű beruházásokra fókuszál és elsősorban nem mezőgazdasági / vidékfejlesztési témájú fejlesztések végrehajtását tervezi, mégis több szinergia lehetőség azonosítható a két program között. Releváns: a DIMOP Plusz pluszponttal támogatja azokat a fejlesztéseket, amelyek egy, a KAP Stratégiai Terv által finanszírozott okosfalú stratégiával vannak összhangban.

IKOP Plusz

Az IKOP Plusz felelős a magyarországi közlekedési helyzet fejlesztéséért, ami magába foglalja a kötőpályás, közúti, kerékpárúti és kikötői beruházásokat. Az IKOP Plusz fejleszteni fogja a vidék elérhetőségét is biztosító közlekedési hálózatokat.

Magyar Falu Program (MFP)

A Magyar Falu Program (MFP) a településhálózat több mint 90 százalékát, és a népesség mintegy harmadát adó, 5000 főnél nem nagyobb lakosságszámú kisvárosok és községek fejlesztését támogatja a következő területeken: vidéki szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztése, vidéki civil közösségek támogatása, kistelepülésen élők lakhatási feltételeinek javítása, alsóbbrendű úthálózat fejlesztése hazai forrásból, valamint falusi mikroállalkozások támogatása uniós (GINOP Plusz-1.2.2-22) forrásból.

A nagymértékű átfedési lehetőségek okán alkalmazzuk a projektszintű lehatárolásokat.

Vármegyei Integrált Területi Programok

Vármegyei Integrált Területi Programok: A Pest Megyei Területfejlesztési Konceptióban (továbbiakban: „Konceptió”) megfogalmazott jövőkép a következő: „Európai térben versenyképes, minőségi életfeltételeket biztosító Pest megye”. A Konceptió javaslattevő kötetében megfogalmazott célrendszer három nagy átfogó célt tartalmaz

A célrendszer struktúrájának felépítése során három nagy átfogó célt határoz meg:

1. Társadalmi megújulás (Testben és lélekben egészséges, együttműködő egyén és közösségek);
2. Gazdaság dinamizálása (Az értékteremtő képesség növelése a térség adottságaira építve);
3. Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozása (A lokális és makrotérségi érdekeket kiszolgálni tudó, fenntartható környezet); Az átfogó célokon belül ágazati és területi stratégiai célok kerültek meghatározásra.

Pest Vármegye Integrált Területi Programjában a 2021-2027-es tervezési időszakra a Konceptióban meghatározott célokra építve öt prioritás került meghatározásra, melyek kiterjednek a megye életének, gazdaságának szinte minden területére.

Ezek a következők:

I. Prioritás: Versenyképes Pest megye: a megye több lábon álló gazdaságának dinamizálása A prioritás a megye gazdaságának megerősítését, a vállalkozások versenyképességének, hatékonyságának javítását célozza, különös tekintettel a megye húzóágazataira és gazdasági szempontból kiemelt jelentőségű térségeiben

II. Prioritás: Szolidáris Pest megye: a megye társadalmi-gazdasági lemaradásban lévő térségeinek (Szobi, Aszódi, Dabasi, Ceglédi, Nagykátai, Nagykőrösi és Ráckevei járásainak) komplex fejlesztése A prioritás a megye leszakadó járásainak komplex fejlesztését célozza, melyben első sorban a társadalmi kohézió, felzárkózás, esélyegyenlőség megteremtésén keresztül kívánjuk megteremteni a hosszú távú fejlődés alapjait, egyúttal lépéseket teszünk a közlekedés helyzetének javítására és ezek eredőjeként a helyi gazdaság megerősítésére.

III. Prioritás: Elérhető Pest megye: közlekedésfejlesztés Pest megye nemzetközi, regionális és térségi kapcsolatainak javítása érdekében A megye kiváló közlekedés földrajzi helyzetére alapozva kívánjuk megerősíteni a megye és az egész nagyrégióknak a transzeurópai közlekedésben betöltött szerepét, oly módon hogy egyúttal a megye belső közlekedési kapcsolatainak fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektetünk, hiszen a közlekedés elemeinek készen kell állniuk e két szintű makroregionális és az intraregionális közlekedés fenntartható kiszolgálására.

IV. Prioritás: Élhető Pest megye: települési infrastruktúra- és környezetfejlesztés az élhetőbb-, fenntarthatóbb lakókörnyezetért A prioritás egy a mainál kiegyensúlyozottabb policentrikus térszerkezet létrehozását célozza, mindezt úgy, hogy az egyes települések környezetükkel összhangban, fenntartható módon működjenek, az ott élők számára kedvező lakó és életkörülményeket teremtve.

V. Prioritás: Emberközpontú Pest megye: képzett-, egészséges-, együttműködő-, értékeit megőrző és fejlesztő-, a lemaradókat segítő megyei társadalom építése Az egyén boldogulása a társadalom megfelelő működésének az alapja, a prioritás a magas színvonalú egészségügyi, oktatási, rekreációs és kulturális szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést kívánja megvalósítani.

A vármegyei fejlesztési terv támogatásaitól való lehatárolás során valamennyi intézkedés esetében azonos célterület lehatárolást szükséges alkalmazni, amelyen belül az egyes felhívások esetében a projektkiválasztás során feltétel a HACS működési területén bejegyzett székhely és/vagy telephely a támogatást igénylők számára.

7. Helyzetfeltárás

7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása

Térszerkezeti adottságok

A működési terület a fővárosi agglomeráció területén található. A Budapesti agglomerációt 80 település alkotja, amelyből 37 rendelkezik városi ranggal. Az agglomeráció fejlődése töretlen, népessége jelentősen növekedett az elmúlt évtizedekben, melynek oka a fővárosból történő kivándorlás. Az egyesületet alkotó 18 települések 2 kivételével (Dunavarsány és Délegyháza a Keleti-agglomeráció) a Nyugati-agglomerációhoz tartoznak. A Nyugati-agglomeráció fejlődésében kulcsszerepet játszik, hogy a főváros legmagasabb státuszú városrészeivel határos, így a kitelepülők jelentős hányada éppen ezekből a városrészekből költözött a valamivel olcsóbb és nagyobb telkeket kínáló agglomerációs településekre, amelyet a Pilis-Budai hegység vonzó természeti környezete, illetve az itt lévő hívogató településképpel rendelkező sváb települések még vonzóbbá tettek. Az is segítette a fejlődést, hogy ezen a területen halad keresztül a két legkorábbi építésű, hazánkat Nyugat-Európával, illetve az Adriával összekötő M1 és M7 autópálya. Szintén kedvező közlekedésföldrajzi adottság volt, hogy a főváros ebben az irányban kevésbé kiterjedt, így a központtól való közúti távolsága ezeknek a településeknek kisebb, mint a keleti agglomerációban. A kedvező adottságok ellenére az autópályák, főutak és vasúti vonalak időnként jelentős forgalmi dugókkal és zsúfoltsággal küzdenek, különösen a reggeli és délutáni csúcsidőszakokban. Ez nehezíti az ingázást és növeli az utazási időt. Ennek oka, hogy a térségben élő lakosok nagy része Budapestre ingázik dolgozni, mivel a településeken korlátozottak a munkalehetőségek. Ez a munkaerő mobilitás néha elszívja a helyi gazdaságot és közösségi életet. A térségben vannak vasútállomások és buszjáratok, azok frekvenciája és elérhetősége nem mindig optimális. Ez különösen a kisebb településeken és a falvakban okoz problémát, ahol korlátozott a tömegközlekedési lehetőségek száma

Környezeti adottságok

A Buda-Környéki Leader Egyesület területe környezeti szempontból kivételesen változatos adottságokkal rendelkezik. A térség a Budai Tájvédelmi Körzet nyugati szomszédságában fekszik, amelynek része a Duna-Ipoly Nemzeti Parknak is. A terület környezeti adottságait 5 dimenzió mentén ismertetjük, minden dimenzió esetén kitérünk az azzal kapcsolatos kihívásokra.

1. Táj és földrajzi adottságok:

A Buda-Környéki Leader Egyesület területe részben a Budai-hegység és annak környező dombvidék részét alkotja. A térség hegyvidéki jellege, változatos tájképe és érintetlen természeti szépségei vonzzák a természetbarátokat és túrázókat. Az itt található hegyek, szurdokok, völgyek és rétek a természetjárás és a turizmus szempontjából is kiemelkedő értékeket képviselnek.

2. Természeti értékek:

A terület számos természeti értékkel büszkélkedhet. A Budai tájvédelmi körzet részeként szigorúan védett területek is találhatóak itt, mint például a Pilis-hegység és a Buda-hegység részei. Ezek a területek gazdagok ritka növény- és állatfajokban, és egyedi geológiai képződményeket is magukban foglalnak.

3. Fenntarthatóság és környezetvédelem:

A fenntarthatóság és a környezetvédelem kiemelt cél a működési területen. A helyi közösségek elkötelezettek a természeti erőforrások megőrzése és a fenntartható gazdálkodás mellett. Számos olyan projekt és kezdeményezés működik itt, amelyek a megújuló energiaforrások használatától kezdve a helyi termékek előállításának támogatásáig terjednek, elősegítve ezzel a környezetbarát és fenntartható fejlődést.

4. Környezeti nevelés és tudatosság:

A helyi közösségekben élők környezettudatosságát számos oktatási és tájékoztató program erősíti. A környezeti nevelés és a helyi közösségek tudatosságának növelése hozzájárul a környezetvédelemhez és a fenntarthatósághoz.

Összességében a Buda-Környéki Leader Egyesület területe gazdag környezeti adottságokkal rendelkezik, amelyeket a fenntartható fejlődés és a természetvédelem iránti elkötelezettség jellemez. Ugyanakkor a kihívások, mint például a túlterheltség, az éghajlatváltozás és az infrastrukturális fejlesztések hatásai, komoly figyelmet igényelnek a fenntarthatóság megőrzése érdekében. A helyi közösségek és az intézkedések közösen játszanak kulcsszerepet a terület környezeti egyensúlyának fenntartásában és a jövő generációk számára való megőrzésében.

Kulturális erőforrások

A térség bővelkedik kulturális erőforrásokban, amelyek a régió gazdag történelmét és kulturális örökségét tükrözik. Ezek az erőforrások nemcsak a helyi lakosok számára jelentenek értéket, hanem turisztikai vonzerőt is jelentenek a térség számára. Az alábbiakban részletesen ismertetjük a kulturális erőforrásokat és az ezekkel kapcsolatos kihívásokat.

1. Történelmi és vallási emlékek:

A térségben található számos történelmi és vallási emlék, például Zsámbék egyik jellegzetes látnivalója a Zsámbéki templomrom, sok látogatót vonz a környékre. Az idő múlásával ezek az emlékek sérülhetnek vagy elhanyagolhatóvá válhatnak. Fontos megőrizni és restaurálni ezeket a történelmi és vallási emlékeket, hogy a jövő generációk is megismerhessék a régió kulturális örökségét. Fontos, hogy a térségbe érkező turistákat irányítsuk a területünkre és az egyes történelmi és vallási emlékeket, valamint természeti látnivalókat egy túrára fűzzük föl.

2. Hagyományőrzés és rendezvények:

A helyi közösségek kiemelt figyelmet fordítanak a hagyományok megőrzésére és a kulturális rendezvények szervezésére. Példaként szolgálhatnak a települések hagyományos falunapjai, népművészeti eseményei és kézműves vásárai, amelyeken a helyi kultúra és kézművesség népszerűsítése történik. Az ilyen rendezvények fenntartása és népszerűsítése pénzügyi és szervezési kihívásokat jelenthet. Fontos a helyi közösségek támogatása és a hagyományőrzés folyamatos ösztönzése.

3. Művészeti és kulturális intézmények:

A térségben található művészeti és kulturális intézmények is hozzájárulnak a kulturális gazdagság megőrzéséhez. A térségben aktív a kulturális élet, Pilisjászfalui Könyvtár és Közösségi hely és a Piliscsabai Művelődési Központ és Könyvtár például kulturális programokat és eseményeket is szervez a helyi lakosság és az ide látogatók számára. Az intézmények finanszírozása és fenntartása hosszú távon bizonytalanságot okozhat. Fontos a művészeti és kulturális intézmények támogatása és azoknak a közösség életében való aktív részvétele, tevékenységük események és rendezvényeken történő népszerűsítése.

4. Természeti kulturális örökség:

A térség természeti szépségei és kulturális örökségei gyakran összefonódnak. Például a Pilis-hegység területén található ősi erdők és források magukban hordozzák a régió természeti és kulturális történetét.

5. Kulturális örökségvédelem:

A térségben található kulturális örökségvédelmi területek, emlékhelyek és műemlékek megőrzése és restaurálása kulcsfontosságú a régió történelmi és kulturális örökségének megőrzése szempontjából. A restaurálás és a védelem finanszírozása és fenntartása komoly kihívást jelenthet. A hatékony védelem és fenntartás érdekében szükség van a helyi és a nemzeti hatóságok együttműködésére.

6. Kulturális sokszínűség:

A térség kulturális sokszínűsége gazdagítja a helyi közösségeket. A különböző kulturális hagyományok és közösségek hozzájárulnak a régió kulturális sokszínűségéhez. A kulturális sokszínűség megőrzése és támogatása fontos a társadalmi összetartozás és az integráció szempontjából. A különböző kulturális közösségek közötti párbeszéd – elsősorban a terület agglomerációs státusza miatt – és együttműködés elősegítése kiemelt fontosságú.

A társadalom állapota

Az akció csoport által lefedett terület **összlakossága 80.534 fő**. A legkisebb település Remeteszőlős (1037 fő) míg a legnagyobb Piliscsaba (8904 Fő).

A társadalmi állapotot leginkább meghatározó folyamat a fővárosból történő kitelepülés az agglomerációba így a népességváltozás előjele + szemben az ország legtöbb kitelepülésével. A 2013 és 2021 között a működési területen található települések össz lakosság száma több mint 12.000 fővel nőtt az odavándorlásnak köszönhetően. Ez a társadalmi folyamat azonban számos negatív hatást is eredményez.

1. Népszerű és népszerűtlen települések

Az oda vándorlás tekintetében eltérő népszerűségnek örvend ennek az egyes települések, míg Tök Perbál és Páty településeken 2013-2014 között stagnált a lakosság szám, addig átlagosan 19%-kal nőtt a településeken, a legnépszerűbb települések Pilisjászfalu, Remeteszőlős és Délegyháza. A településeknek vegyes népegykezerkezeze van. Az életkor és a társadalmi helyzet sokszínű, ami különböző igényekhez és elvárásokhoz vezet. Az idősebb generációk hagyományosan aktívak a közösségi életben, azonban az beköltözö jellemezően kisgyerekes családok is nyitottak és keresik a közösségbe történő belépés lehetőségeit.

Kihívások:

- A frissen beköltözökök közösségbevonása, segítése elengedhetetlen a helyi közösségek hosszútávú fennmaradásához
- A friss beköltözö és a helyi lakosság között társadalmi feszültségek kerülhetnek helyszínre, fontos a különböző események, rendezvények szervezésével a közösségépítés

2. Gazdaság és foglalkoztatás

Az vizsgált terület gazdaságának két fő sajátossága van. Egyrészt, a gazdaság sokszínűsége, ahol számos kis- és középvállalkozás működik különféle szektorokban. A mezőgazdaság, kereskedelem, szolgáltatások és az építőipar mind fontos gazdasági ágazatok a területen. Ugyanakkor jelentős az ingázás a fővárosba, így a helyi gazdaság fejlesztésével, a fővárosi munkahelyek kitelepítésével jelentősen javulna nemcsak a helyi gazdaság helyzete, hanem az itt élökök életminősége is.

Kihívások:

- A gazdasági stabilitás fenntartása és a vállalkozások növekedésének ösztönzése.

- A területi diverzifikáció javítása, a helyben történő munkavállalás ösztönzése

3. Közösségi élet és civil szervezetek:

A vizsgált településeken erős helyi közösségek találhatóak. A civil szervezetek és az önkéntesség fontos szerepet játszanak a közösségi projektekben. A lakosság nagy része hajlandó önkéntes tevékenységekben részt venni, ami a közösségi élet gazdagítását eredményezi.

Kihívások:

- A civil szervezetek fenntartása és a közösségi projektek hosszú távú sikerének biztosítása.
- A finanszírozási nehézségek és az erőforráshiány leküzdése a közösségi kezdeményezések támogatására.

4. Oktatás és oktatási intézmények:

A működési területen számos oktatási intézmény található, amelyek széles körű oktatási lehetőségeket kínálnak. Az oktatás területén azonban további fejlesztésekre van szükség, hogy a minőség és az elérhetőség javuljon, mivel a hirtelen lakosságszámnövekedést nem tudta helyben lekövetni az oktatási infrastruktúra, ezért sok gyermek és fiatal a fővárosi oktatási intézményekben folytatja tanulmányait.

Kihívások:

- A közoktatás területén a hozzáférhetőség és a minőség növelése.
- Az oktatási intézmények modernizálása és az oktatás terjesztésének elősegítése.

7.2 SWOT analízis

<p>ERŐSSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sokszínű és aktív közösségek: - Kulturális és történelmi örökség - Budapest közelsége - Budai és a Pilis-hegység - Fenntartható fejlesztési potenciál - Gazdasági diverzifikáció 	<p>LEHETŐSÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Közösségi együttműködés - Kulturális és oktatási kezdeményezések - Zöld energia és fenntartható fejlődés - Természeti erőforrások kiaknázása - -
<p>GYENGESÉGEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szocio-gazdasági egyenlőtlenségek - Infrastruktúra hiányosságok - Társadalmi feszültségek - Élénk turizmus - Gazdasági elmaradottság 	<p>VESZÉLYEK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Demográfiai változások - Munkanélküliség növekedése - Éghajlatváltozás hatásai - Globális gazdasági recesszió - Versenytársak befolyása

A fentiekben összegyűjtött stratégiák az alábbi bekezdésekben részletesen elemzésre kerülnek, valamint kiegészülnek az elemzésre épülő stratégiákkal.

ERŐSSÉGEK

A Buda-Környéki Leader Egyesület működési területe számos kiemelkedő erősséggel rendelkezik, amelyek jelentős pozitív hatást gyakorolnak a társadalom, a környezet és a gazdaság területén. A társadalmi dimenzióban megfigyelhető a sokszínű és aktív közösségek jelenléte. A térség lakosai részt vesznek a közösségi életben, és erős közösségi szellemet mutatnak, amely

lehetőséget teremt közösségi projektek és kezdeményezések számára. Emellett a térség gazdag kulturális és történelmi hagyományokkal rendelkezik, amelyek vonzóvá teszik a kulturális és idegenforgalmi tevékenységeket.

A földrajzi elhelyezkedés is előnyös, mivel a térség Budapest közelsége vonzóvá teszi a munkavállalók és vállalkozások számára. Ez az elérhetőség vonzza a jó szociális és anyagi helyzetű családokat is, ami hozzájárul a térség növekedéséhez és gazdagodásához.

A környezetvédelmi tényezők is pozitívak, hiszen a Budai és a Pilis-hegység gyönyörű természeti környezetet kínál, amely ideális a turizmus és ökoturizmus számára. Emellett a természeti adottságok lehetőséget teremtenek a fenntartható fejlesztési projektek számára, például zöld energiatermelés és ökofejlesztések terén.

Mindezek mellett, a gazdaság területén is számos előny mutatkozik. A térség gazdasága rendkívül diverzifikált, magában foglalva a mezőgazdaságot, az ipart és a szolgáltatásokat is, ami lehetőséget teremt a gazdasági diverzifikációra. Budapest közelsége továbbá vonzza a vállalkozásokat és a munkavállalókat, ami gazdasági növekedést hozhat a térségbe.

Ezen erősségek együttesen bizonyítják, hogy a vizsgált térség helyzete rendkívül kedvező, érdemes kihasználni ezeket az előnyöket a helyi fejlesztési stratégia kidolgozása során.

LEHETŐSÉGEK, valamint a kapcsolódó fejlesztő stratégiák

A térség számos kiemelkedő lehetőséggel rendelkezik. A társadalmi dimenzióban a közösségi együttműködés erősítése és a helyi közösségek aktív részvétele elősegítheti az összetartóbb és fejlettebb társadalom kialakítását. A közösségi projektek és kezdeményezések ösztönzése, valamint a helyi emberek közötti kapcsolatok erősítése fontos lépés lehet a társadalmi fejlődés terén.

A kulturális és oktatási kezdeményezések is jelentős lehetőséget kínálnak. A kulturális és oktatási projektek elősegíthetik a kreativitást és a szellemi fejlődést a társadalomban. Kulturális események, oktatási programok és művészeti kezdeményezések támogatása segíthet abban, hogy a helyi lakosok szélesebb tudást és kulturális gazdagodást tapasztaljanak.

A környezetvédelmi szempontok is fontos szerepet játszanak a térség fejlesztésében. Az éghajlatváltozás elleni küzdelemre való összpontosítás lehetőséget teremt zöld energia projektek fejlesztésére és a fenntartható gazdasági növekedés elősegítésére. Zöld technológiák és energiaforrások használata hozzájárulhat a környezeti fenntarthatósághoz és a gazdaság fejlődéséhez.

Emellett a térség természeti örökségei és szépségei kiváló lehetőséget kínálnak a turizmus és ökoturizmus fejlesztésére. A természeti kincsek kiaknázása lehetővé teszi a turisták számára, hogy élvezzék a gyönyörű környezetet, miközben hozzájárul a helyi gazdaság növekedéséhez.

Kapcsolódó fejlesztő stratégiák:

- *Közösségi részvétel és együttműködés ösztönzése*
- *Kulturális és oktatási programok támogatása*
- *Zöld energia projektek ösztönzése*

- *Turizmus és ökoturizmus fejlesztése*

Támogatni kell a helyi közösségeket abban, hogy aktívan részt vegyenek a közösségi projekteken és kezdeményezésekben. Műhelyek, találkozók és közösségi események szervezése segíthet a közösségek közötti együttműködés erősítésében. Kiemelten kell támogatni kulturális és oktatási programokat, amelyek elősegítik a kreativitást és a szellemi fejlődést. Kulturális fesztiválok, művészeti műhelyek és oktatási kezdeményezések létrehozása segíthet a helyi kulturális és oktatási gazdagodásban. Különleges figyelmet kell fordítani a zöld energiaforrások fejlesztésére és a fenntartható energiatermelés előmozdítására. A nap- és szélenergia projektek támogatása, valamint az energiatakarékosság ösztönzése hozzájárulhat a környezetvédelmi célok eléréséhez. A turisztikai infrastruktúra fejlesztése és a természeti kincsek kiaknázása segíthet a turizmus és ökoturizmus fellendítésében. Túraútvonalak, természetvédelmi programok és kulturális rendezvények szervezése növelheti a térség turisztikai vonzerejét.

Ezen stratégiák kidolgozása és végrehajtása révén a vizsgált térség teljes potenciálját kihasználhatja, és elősegítheti a helyi közösség és gazdaság fejlődését.

GYENGESÉGEK, valamint a kapcsolódó védekező stratégiák

A vizsgált térségnek azonban számos gyengeséggel is szembe kell néznie. A társadalmi dimenzióban a szocio-gazdasági egyenlőtlenségek jelenléte kiemelkedő problémát jelent. Néhány településen magasabb a szociális és gazdasági sebezhetőség, ami további fejlesztési erőfeszítéseket igényel a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése érdekében.

Az infrastruktúra hiányosságok is komoly problémát jelentenek. Egyes területeken hiányoznak a modern infrastruktúrák, amelyek elengedhetetlenek a gazdasági és társadalmi fejlődéshez. Az infrastruktúrafejlesztésre való összpontosítás javítani fogja a térség hozzáférhetőségét és vonzerejét.

Gyengeségként megjelenő feszültségek a tradicionális helyi lakosok és a területre Budapest közelsége miatt betelepülő lakosok közötti kapcsolatok is. Ezek a feszültségek kezelést és párbeszédet igényelnek annak érdekében, hogy a két csoport harmonikusan élhessen együtt és segítse a térség fejlődését.

A környezetvédelmi dimenzióban az élénk turizmus és a természeti környezet iránti nagy kereslet túlterheltséget okozhat és károsíthatja a természeti környezetet. Fenntarthatósági intézkedések bevezetése, például látogatók számának korlátozása vagy természeti területek védelme fontos a túlzott terhelés elkerülése érdekében.

A gazdaság területén is problémák merülnek fel, mivel néhány településen alacsony a gazdasági aktivitás. Az ilyen területeknek gazdasági fejlesztésekre van szükség a munkahelyteremtés és a gazdasági növekedés elősegítése érdekében. Emellett az infrastrukturális hiányosságok is kihívást jelentenek, mivel azok befolyásolhatják a gazdasági növekedést és az iparágak fejlődését.

Kapcsolódó védekező stratégiák:

- *Szociális és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentése*
- *Infrastruktúrafejlesztés*
- *Kulturális és oktatási kezdeményezések indítása*

- *Fenntarthatósági intézkedések a turizmus területén*
- *Gazdasági diverzifikáció és infrastrukturális fejlesztések*

Kiemelten fontos stratégiai alappillérek a támogatások és képzési és munkahelyteremtési programok biztosítása a hátrányos helyzetű lakosságnak, valamint szociális támogatási rendszerek kialakítása számukra. Az infrastruktúrafejlesztést is prioritásként kell kezelni, beleértve az utak, közlekedési hálózatok és a digitális infrastruktúra fejlesztését. A kulturális és oktatási programok és kezdeményezések segíthetnek a közösségek kulturális gazdagodásában és a társadalom szellemi fejlődésében. A túlterheltség és a természeti környezet károsodásának elkerülése érdekében pedig fenntarthatósági intézkedések bevezetése szükséges a turisztikai tevékenységek terén. Az olyan területek támogatása, ahol alacsony a gazdasági aktivitás, növelheti a térség versenyképességét, valamint a gazdasági diverzifikáció és infrastrukturális fejlesztések révén, javítható a gazdasági növekedés és a munkahelyteremtés lehetősége.

Ezek a stratégiák segíthetnek a gyengeségek kezelésében és elősegíthetik a térség fenntartható fejlődését és javuló életminőségét.

VESZÉLYEK, valamint a kapcsolódó elkerülő stratégiák

A vizsgált térség számos veszéllyel is szembe kell nézzen. Olyan demográfiai változások fenyegetik, mint az elöregedő lakosság és a népességcsökkenés, melyek súlyos társadalmi és gazdasági kihívásokat okozhatnak, például az egészségügyi ellátás iránti növekvő igény. A külső gazdasági recesszió vagy vállalati leépítések esetén a munkanélküliség emelkedése a lakosság megélhetését veszélyeztetheti, és szociális feszültségek kialakulásához vezethet.

Az éghajlatváltozás hatásai is aggodalomra adhatnak okot, például extrém időjárási események és hőhullámok veszélyeztethetik a környezetet és az agrárszektor stabilitását, ami a mezőgazdaságban dolgozók megélhetését is befolyásolhatja.

A gazdaság területén több veszély is felmerül. Először is, a globális gazdasági recesszió hatásai is érezhetők a térségben. Külső gazdasági sokkok és instabilitások a helyi gazdaság csökkenését okozhatják, ami munkanélküliséget és gazdasági nehézségeket eredményezhet. A versenytársak befolyása is jelentős veszélyt jelent: nagyobb vállalatok vagy multinacionális cégek befolyásolhatják a térség gazdaságát, versenyképességét, és akár a helyi kis- és középvállalkozásokat is kiszoríthatják.

Kapcsolódó elkerülő stratégiák:

- *Demográfiai kihívások kezelése*
- *Munkanélküliség elleni védekezés*
- *Klímaváltozásra való felkészülés*
- *Gazdasági sokkok elleni védelem*
- *Helyi vállalkozások támogatása*

A lakosság elöregedésének és népességcsökkenésnek kezelésére az egészségügyi ellátás fejlesztése és az idősebb lakosok aktív részvételének ösztönzése fontos. Támogatni kell az egészséges életmód promócióját és az idősgondozást. A

munkanélküliség növekedésének ellensúlyozására gazdaságélénkítő programokat és képzéseket kell bevezetni, valamint a helyi vállalkozások fejlődését ösztönözni. Az éghajlatváltozás hatásainak enyhítése érdekében fenntarthatósági intézkedéseket kell bevezetni, például az árvízvédelem erősítését és a mezőgazdaság alkalmazkodását a változó időjárási viszonyokhoz. A helyi gazdaság diverzifikációjának elősegítése és az új piacok és iparágak felfedezése segíthet a globális gazdasági recesszió hatásainak enyhítésében. A kis- és középvállalkozásokat támogatni kell, hogy erősítsék a helyi gazdaság ellenálló képességét a versenyképességet fenyegető versenytársakkal szemben.

Ezen stratégiák végrehajtása hozzájárulhat a veszélyek kezeléséhez és a térség fenntartható fejlődéséhez. A szakszerű tervezés és végrehajtás kulcsfontosságú a sikeres fejlesztéshez és az erős helyi közösség kialakításához.

8. A stratégia beavatkozási logikája

A beavatkozási logika LEADER vonatkozású rövid összefoglalása

A LEADER beavatkozás a HFS-en keresztül, az SO8 vonatkozásában megállapított számos szükséglet kielégítéséhez hozzájárul. A KAP ST-ben foglalt SWOT elemzés erősségként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER hálózatot, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és program végrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást biztosít a helyi fejlesztésekhez. Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását. E két megállapításra épül az a szükséglet, amely a fejlesztéspolitikai programok végrehajtásához szükséges helyi szintű emberi erőforrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítését szolgálja a LEADER beavatkozás működési és animációs keretéből finanszírozott helyi akciócsoportok hálózata.

A SWOT elemzésben erősségként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kisléptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít. Az elemzés gyengeségként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit. A fenti erősségre és gyengeségre épül az a szükséglet, amely a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztéseket és az ehhez szükséges forrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítéséhez járul hozzá a LEADER helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása.

A SWOT elemzésben gyengeségként szerepelnek a vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei. Erre reagál az a szükséglet, amely az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztését teszi szükségessé. A korábbi évek tapasztalatai alapján a LEADER programnak fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével, valamint a helyi kötődés és a közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképevel összhangban a fenti célok elérése érdekében – elsősorban tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával – ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását.

Az emberi erőforrások helyi mobilizálásának erősítése érdekében hangsúlyozza a közösségvezérelt helyi fejlesztést. Ennek során figyelembe veszi a helyi igényeket, a társadalmi-kulturális jellemzőket és az adott térség lehetőségeit. A beavatkozási logika és a SWOT elemzés alapján meghatározhatók a Helyi Fejlesztési Stratégia céljai, prioritásai, a kapcsolódó tevékenységek és az ezeket mérő mutatók.

A Helyi Fejlesztési Stratégia kialakítása során figyelembe vettük a helyi igényeket és lehetőségeket, valamint az adott társadalmi-kulturális jellemzőket, törekedve, hogy elősegítse a helyi gazdaság fejlesztését, a helyi és térségen belüli

közösségek kialakítását és megerősödését, a hátrányos helyzetűek felzárkóztatását megerősödésüket, a környezeti fenntarthatóság és innováció ösztönzését.

A helyzetfeltárás során és a SWOT analízisben feltártak tükrében határoztuk meg az alábbiakban részletezetten a HFS jövőképét, céljait, prioritásait, a kapcsolódó tevékenységeket és mindezek mérésére szolgáló mutatókat.

8.1 A stratégia jövőképe

A Buda-Környéki Leader Egyesület stratégiájának víziója a fenntartható jövőt építése a térség számára az évtized végére. Stratégiai célunk a térség további fejlődése és virágzása, ahol a közösségek aktív és szorosan összefogott közösségekké válnak. Ennek alapja az erőteljes közösségi együttműködés és a helyi kultúra és történelem megőrzése és értékesítése. A Budapest közelsége miatt a térség válik egy életképes és élhető közösségi központtá, ahol a munkavállalók és vállalkozások prosperálnak.

A gazdag kulturális és történelmi örökségünkre lapozva azon leszünk, hogy vonzóvá tegyük a kulturális és idegenforgalmi tevékenységeket, és ezen keresztül a jólétet és munkahelyeket teremtünk. A természeti szépségek és fenntartható fejlesztési potenciál pedig lehetővé teszi számunkra, hogy a térséget ökoturisztikai paradicsommá alakítsuk át, elősegítve a környezettudatosságot és a fenntartható életmódot.

A demográfiai változások és munkanélküliség elleni védekezésben aktívan részt veszünk, biztosítva az idősebb generációk gondozását és a fiatalabbak munkahelyteremtését. Emellett a környezeti kihívásokra való felkészülés során az éghajlatváltozás hatásait minimalizáljuk és a környezetvédelemre helyezzük a hangsúlyt.

A gazdasági sokkokkal való szembesülés helyett diverzifikáljuk a gazdaságunkat és támogatjuk a helyi vállalkozásokat, hogy erősebbek és ellenállóbbak legyenek a változó gazdasági környezetben. Az innováció és kutatás-fejlesztés előmozdítása segít az új lehetőségek kiaknázásában és a helyi gazdaság fejlődésében.

A Buda-Környéki Leader Egyesület stratégiájának víziója szerint a térség jövőben egy élhető, fenntartható és kulturálisan gazdag térség lesz, ahol a közösségek egységben és harmóniában élnek, és ahol a lehetőségek sokszínűsége segíti elő a jólétet. Ebben a vízióban a Buda-Környéki Leader Egyesület mint HACS katalizátor szerepet kíván betölteni, felkutatni a fejlesztési lehetőségeket, elősegíteni az együttműködések és folyamatosan támogatni a célcsoportokat a fejlesztések megvalósításában.

8.2 A stratégia célhierarchiája

A HACS a HFS-en keresztül az országos célokhoz kapcsolódva a következő specifikus célokat tervezi megvalósítani:

1. A vidéki térségekben a mikro- és kis- és középvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése;
2. Közösségi élet, közösségi marketing, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése;
3. A vidéki térség, mint vállalkozási tér és lakóhely erősítése.

1. A vidéki térségekben a mikro- kis- és középvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése

A vidéki térségekben a mikro-, kis- és középvállalkozások indításának, fenntartásának és erősítésének célja az alábbi indokok alapján került kiválasztásra:

- A helyi gazdaság diverzifikációja szüksége
- Munkahelyteremtés igénye
- Társadalmi és gazdasági fenntarthatóság növelése
- Helyi kultúra és identitás erősítésének jelentősége

A HACS tervezési területén a mikro- kis- és középvállalkozások (továbbiakban: KKV-k) kulcsszerepet játszanak a gazdaság diverzifikációjában. Fontos megemlíteni a térség gazdaságának sokszínűségét, számos kis- és középvállalkozás működik különféle szektorokban: a mezőgazdaság, kereskedelem, szolgáltatások és az építőipar mind fontos gazdasági ágazatok a területen. Ugyanakkor jelentős az ingázás a fővárosba, így a helyi gazdaság fejlesztésével, a fővárosi munkahelyek kitelepítésével jelentősen javulna nemcsak a helyi gazdaság helyzete, hanem az itt élők életminősége is. A KKV-k kialakítása és erősítése lehetővé teszi a gazdaság sokféleségét, ami ellenállóbbá teheti a külső gazdasági változásokkal szemben, továbbá a vállalkozások támogatása lehetővé teszi a foglalkoztatás növelését is.

Az KKV-k hozzájárulhatnak a vidéki közösségek társadalmi és gazdasági fenntarthatóságához. Az erős vállalkozói szektor javítja a közösségi életminőséget és a gazdasági stabilitást. A helyi vállalkozók gyakran hoznak létre olyan termékeket vagy szolgáltatásokat, amelyek tükrözik a térség kulturális és történelmi örökségét. Ennek révén az KKV-k hozzájárulnak a helyi kultúra és identitás erősítéséhez, és vonzzák a turistákat is.

Az Buda-Környéki Leader Egyesület tervezési területén az KKV-k fontosak a térség gazdaságának fejlesztésében, ezek az üzleti vállalkozások az itteni erőforrásokat, kulturális értékeket és turisztikai lehetőségeket is kihasználhatják. Ezenkívül a helyi közösségek aktívan részt vehetnek az KKV-k létrehozásában és működtetésében, ami erős közösségi támogatással járhat.

2. Közösségi élet, közösségi marketing, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése

A közösségi élet, közösségi marketing, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése cél az alábbi indokok alapján került kiválasztásra:

- Helyi közösség megerősítése
- Turisztikai vonzeró növelése
- Helyi identitás megőrzése
- Kulturális sokszínűség támogatása
- Turisztikai infrastruktúra fejlesztése

A közösségi élet, közösségi terek és kulturális örökség megőrzése elősegíti a helyi közösségek összetartását és megerősítését. Az együttműködés és közösségi tevékenységek hozzájárulnak a helyi identitás erősítéséhez és a közösségi kapcsolatok kiépítéséhez. A kulturális és épített örökség megőrzése és a közösségi terek infrastrukturális fejlesztése növeli a térség turisztikai vonzerejét: ez potenciális bevételi forrásokat teremt a térség számára, javítva a gazdaságot és munkahelyteremtést. Ezen kívül, a kapcsolódó intézkedések hozzájárulhatnak a helyi identitás megőrzéséhez és az örökség átadásához a jövő generációk számára, ami lehetővé teszi a térség hosszú távú fenntarthatóságát. A kulturális örökség megőrzése és a közösségi terek fejlesztése elősegíti a kulturális sokszínűség támogatását, ami hozzájárul a kreativitáshoz és a kulturális gazdagsághoz a térségben. A turisztikai infrastruktúra, például utak, szálláshelyek és kulturális létesítmények fejlesztése növeli a térség vonzerejét a turisták számára.

3. A vidéki térség, mint vállalkozási tér és lakóhely erősítése

A vidéki térség, mint vállalkozási tér és lakóhely erősítése cél az alábbi indokok alapján került kiválasztásra:

- Regionális szükség
- Helyi erőforrások és potenciál kihasználása
- Fenntartható fejlődés előmozdítása

- Közösségi részvétel és igények figyelembevétele

A Buda-Környéki Leader Egyesület tervezési területe vidéki térségként szolgál, és a vidéki térségek gazdasági, társadalmi és kulturális szempontból is rendkívül fontosak. Az erős vidéki közösségek és vállalkozások hozzájárulnak a vidéki térségek fenntartható fejlődéséhez, a vidéki életminőség javításához és a helyi gazdaság élénkítéséhez. A tervezési terület rendelkezik helyi erőforrásokkal, beleértve a vidéki táj, a mezőgazdaság, a kézműipar és a helyi kultúra gazdagságát. A vidéki térség erősítése lehetővé teszi a helyi erőforrások és potenciál kiaknázását a helyi gazdaság fejlődése és a közösségek megerősítése érdekében. A vidéki térség erősítése hozzájárul a fenntartható fejlődés előmozdításához a tervezési területen, ez magában foglalja a környezeti fenntarthatóságot, az infrastruktúra fejlesztését és a gazdasági diverzifikációt, amelyek mind hozzájárulnak a térség hosszú távú jólétéhez. A területen erős közösségi szellem és aktív részvétel figyelhető meg, éppen ezért a vidéki térség erősítésének célja a helyi közösségek igényeinek és szükségleteinek figyelembevétele is, és az emberek bevonása a fejlesztési folyamatokba.

9. Cselekvési terv

9.1 Az intézkedések leírása

I. számú intézkedés

- 1) Az intézkedés megnevezése: Helyi gazdaság fejlesztése
- 2) Specifikus cél: A vidéki térségekben a mikro- kis- és középvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése;
- 3) Indoklás, alátámasztás: Az agglomeráció fejlődése és népességének növekedése az elmúlt évtizedekben főként a fővárosból történő kivándorlás miatt következett be. Az egyes települések között azonban számos térszerkezeti kihívás jelentkezik, amelyek az itt élők életminőségét és a helyi gazdaság helyzetét befolyásolják. Az agglomerációban található kis- és középvállalkozások diverzifikálják a gazdasági tevékenységeket, ami kulcsfontosságú a fenntartható gazdasági fejlődés szempontjából. Ezek a vállalkozások hozzájárulnak a foglalkoztatás növeléséhez és a gazdasági stabilitáshoz. Az itt működő mikro-, kis- és középvállalkozások munkahelyeket teremtenek a lakosság számára, csökkentve az ingázás szükségességét. Ez javítja az életminőséget és az infrastrukturális terhelést is csökkenti. A helyi vállalkozások a közösségek gazdasági szerepvállalását erősítik: az itt elköltött pénz a helyi gazdaságot támogatja, és ezáltal növeli a helyi közösségek függetlenségét a külső tényezőktől. Mindezek mellett a helyben működő vállalkozások az ingázás csökkentésével hozzájárulnak a közlekedési zsúfoltság csökkentéséhez és az utazási idő csökkentéséhez. Ez javítja az életminőséget és a környezeti fenntarthatóságot.
- 4) A támogatható tevékenységek meghatározása:
  - Eszközbeszerzés
  - Épületek, építmények építése, felújítása, bővítése, fejlesztése
  - Épületek, építmények energetikai fejlesztése/korszerűsítése
  - Minőségbiztosítási rendszer bevezetése
  - Marketing tevékenység
  - Immateriális javak beszerzése

5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

- Személygépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- Lágyszárú növények, lőfegyver, pirotechnikai eszköz beszerzése

6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) A jogosultak köre:

- Természetes személyek, őstermelők
- Egyéni vállalkozó
- Jogi személyiségű vállalkozások (mikro-, kis-, és középvállalkozások)

8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- A nemek közötti, a társadalmi esélyegyenlőtlenség és a hátrányos helyzet csökkentését célzó kezdeményezések ösztönzése,
- a térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások,
- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
- fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
- projektterv minősége,
- térségi szempont,
- a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzői
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok, stb.),
- humán erőforrás.

9) Tervezett forrás:

- a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 150.000.000 Ft

- b) a támogatás intenzitás: maximum 65% (Megújuló energetikai fejlesztésre vonatkozó tevékenység esetében, az adott projektelem tekintetében maximum 80%)
  - c) a projektméret korlátai:
    - A támogatás minimális összege: 1 000 000 Ft
    - A támogatás maximális összege: 15 000 000 Ft
  - d) a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás
- 10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024. II. félév
- 11) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap
- 12) Kimeneti indikátorok:
  - Támogatott projektek száma: 10-150 db
  - Új munkahelyek száma: 6 db
  - Kiépített megújuló energiatermelő kapacitás: 10 kilowatt
  - Napelemes fejlesztések: 2 db
  - Beszerzett eszközök száma: 45 db
  - Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma: 19 db

II. számú intézkedés

Az intézkedés megnevezése: Közösségfejlesztés, közösségbevonás

- 1) Specifikus cél: Közösségi élet, közösségi marketing, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése
- 2) Indoklás, alátámasztás: A közösségi élet kialakítása és megerősítése a helyi közösségek egészséges fejlődésének kulcsfontosságú eleme. A közösségi események, programok és közös projektek révén a helyi lakosoknak lehetőségük van találkozni, megismerni, és közös élményeket megosztani. A közösségi élet erősítése hozzájárul a társadalmi összetartozás és a helyi identitás megerősítéséhez, és növeli a lakosok elégedettségét. A közösségi marketing segít a helyi közösségeknek megismertetni saját kulturális és természeti kincseiket a külvilággal. A helyi turisztikai látnivalók, kulturális események és hagyományok népszerűsítése javíthatja a turizmust és a térség látogathatóságát, ezáltal nőhet a helyi gazdaság bevétele, hiszen több turista érkezik a térségbe.
- 3) A támogatható tevékenységek meghatározása:
  - Közösségi rendezvények fórumok, események és programok szervezése, lebonyolítása
  - Eszközbeszerzés
  - Közösségi marketing stratégiák kidolgozása
  - Marketingtevékenység támogatása
- 4) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:
  - Személygépjármű beszerzés

- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- Lágyszárú növények, lőfegyver, pirotechnikai eszköz beszerzése

5) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

6) A jogosultak köre:

- Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, egyesületek alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

7) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a nemek közötti, a társadalmi esélyegyenlőtlenség és a hátrányos helyzet csökkentését célzó kezdeményezések ösztönzése,
- a térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások,
- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
- fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
- projektterv minősége,
- térségi szempont,
- a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzői,
- a közösség bevonásának módja

8) Tervezett forrás:

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 197 375 340 Ft
- a támogatás intenzitás: minimum 65%- maximum 95% (Gazdasági tevékenységgel nem járó, tehát ún. nem termelő beruházások esetén legfeljebb 95%)
- a projektméret korlátai:
A támogatás minimális összege: 500 000 Ft
A támogatás maximális összege: 5 000 000 Ft
- a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás

- 9) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024. II . félév- első dátum
- 10) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap
- 11) Kimeneti indikátorok:
Támogatott projektek száma: 39-395 db
Beszerzett eszközök száma: 10 db
Fejlesztéssel érintett szervezetek száma: 15 db
Megvalósult rendezvények száma: 20 db
Rendezvényeken résztvevők száma + felzárkóztatási projektek érintettjeinek száma: 1200 fő

III. számú intézkedés

1) **Az intézkedés megnevezése: Önkormányzatok fejlesztések támogatása**

2) **Specifikus cél:** A vidéki térség, mint vállalkozási tér és lakóhely erősítése

3) **Indoklás, alátámasztás:** Az önkormányzatoknak lehetőségük van arra, hogy olyan programokat és projekteket indítsanak, amelyek ösztönzik az aktívabb társadalmi összefogást. Az ilyen kezdeményezések segítenek az erősebb helyi identitás kialakításában, ami javítja a közösségi összetartozás érzését. Az önkormányzatok által támogatott turisztikai és vendéglátóipari programok bemutatják a helyi természeti és kulturális értékeket, hagyományokat, és egyedi termékeket. Ez javítja a térség turisztikai vonzerejét és növeli a turisták számát, ami hozzájárulhat a gazdasági fejlődéshez. Az önkormányzatok által támogatott projektek, események és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése lehetővé teszi a helyi közösségeknek, hogy aktívan részt vegyenek a közösségi életben és kulturális rendezvényekben. A közösségi marketing pedig lehetővé teszi, hogy a helyi vállalkozások és termékek megjelenjenek és népszerűsüljenek a nagyközönség előtt. Az önkormányzatok segíthetnek az épített és kulturális örökség megőrzésében, például azáltal, hogy támogatják a restaurálási munkálatokat és a múzeumok fenntartását. Ez hozzájárul a helyi kulturális identitás megőrzéséhez és továbbadásához. Az önkormányzatok olyan programokat és kezdeményezéseket indíthatnak, amelyek segítik a kedvezőtlen szociális helyzetben élő embereket. Az ilyen projektek elősegítik az esélyegyenlőség kialakítását és a társadalmi befogadást.

4) A támogatható tevékenységek meghatározása:

- Térinformatikai rendszer kiépítése, fejlesztése
- Települési integrált WiFi és térfigyelő kamerarendszer kiépítése, meglévő rendszer fejlesztése
- Eszközbeszerzés
- Infrastruktúra fejlesztése
- Megújuló energetikai fejlesztés
- Marketing tevékenységek

5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

- Személygépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás

- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- Lágyszárú növények, lőfegyver, pirotechnikai eszköz beszerzése

6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) A jogosultak köre:

- Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek

8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a nemek közötti, a társadalmi esélyegyenlőtlenség és a hátrányos helyzet csökkentését célzó kezdeményezések ösztönzése,
- a térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások,
- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
- fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
- projektterv minősége,
- térségi szempont,
- a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzői,
- humán erőforrás.

9) Tervezett forrás:

c. az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 180.000.000 Ft

d. a támogatás intenzitás: minimum 65%- maximum 95% (Gazdasági tevékenységgel nem járó, tehát ún. nem termelő beruházások esetén legfeljebb 95%)

e. a projektméret korlátai:

A támogatás minimális összege: 5 000 000 Ft

A támogatás maximális összege: 10 000 000 Ft

- f. A támogatás módja: hagyományos költségelszámolás
- 10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024. II. félév
- 11) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap
- 12) Kimeneti indikátorok:
- A támogatott projektek száma: 18-36 db.
  - Beszerzett eszközök száma: 15 db
  - Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma: 12 db

9.2 Együttműködések

Mivel a Buda-Környéki Leader Egyesület most alakult és kezdi meg a munkáját, így a következő pár évben kerül sor az együttműködésbe bevonható szervezetek, magánszemélyek azonosítására. Ennek következtében a 2023-2027-es időszakban együttműködést még nem tervez megvalósítani.

9.3 Kommunikációs terv

A Buda-Környéki Leader Egyesület új egyesületként célul tűzte ki a folyamatos kapcsolattartás és segítség nyújtás megvalósítását ennek érdekében kiemelt figyelmet fordít a kommunikációra. Az egyesület kommunikációs tervének célja, hogy hatékonyan tájékoztassa és bevonja a közönséget, valamint promotálja a szervezet tevékenységeit. A terv több kommunikációs csatornát és eszközt foglal magában, köztük elektronikus felületek, sajtóközlemények és személyes találkozókat. Az egyesület célja a helyi közösségek megerősítése, az esélyegyenlőség javítása és a társadalmi problémák kezelése, valamint a helyi identitás erősítése.

Az egyesület elkötelezett a nyilvánosság és az információk elérhetősége mellett. Számos lehetőséget kínálunk a közösségnek és érdeklődőknek ahhoz, hogy megismerjék és részt vegyenek tevékenységeinkben. Lehetőséget biztosít a személyes találkozásokra és konzultációkra, emellett rendszeresen szervez fórumokat, ahol bemutatja a Helyi Fejlesztési Stratégia aktuális információit, és lehetőséget teremtünk az érdeklődőknek, hogy kérdéseket tegyenek fel és észrevételeket osszanak meg. További támogatást és információkat is nyújt telefonon és e-mailen keresztül, hogy segítse azokat, akik pályázati lehetőségekről vagy azok megvalósításáról, elszámolásáról szeretnének tájékozódni. Így biztosítja, hogy az információk elérhetőek legyenek a közösség minden tagja és az érdeklődők számára, és lehetőséget teremt a párbeszédre és a közösségi részvételre.

A kommunikációs célcsoportok:

- A helyi lakosság
- Önkormányzatok
- Vállalkozók
- Civil szervezetek, egyházi szervezetek
- Az együttműködő szervezetek és országos szakmai partnerek
- A vidékfejlesztés, illetve a pályázatok iránt érdeklődő
- Turizmus, térségi helyi termékek és települések iránt érdeklődők

A legfontosabb kommunikációs csatorna a weboldal lesz, melyen keresztül az információ nyújtás történik. Ide kerülnek majd fel a legfontosabb hírek, dokumentumok, de a weboldalon lehet majd online megbeszélésre is időpontot foglalni, valamint form-on keresztül üzenetet is küldeni. A weboldalon továbbá közzé tesszük az elérhetőségi információkat, így a tagok, érdeklődők könnyen elérhetik a munkaszervezet tagjait. A közérdekű dokumentumok – pl. tagfelvételi kérelem, hálózati együttműködési megállapodás, HFS, jogszabályok, rendeletek – szintén letölthetőek lesznek a weboldalról. A hírek között, az egyesület saját híreiről és eseményeiről is kapnak információt az érdeklődők. Folyamatosan buzdítjuk arra az ügyfeleket, hogy forduljanak hozzánk bizalommal telefonon, illetve emailben is, ahol nem csak a pályázati lehetőségekről, hanem azok megvalósításában és elszámolásában is szakmai segítséget tudunk nyújtani.

Célunk, hogy a Helyi Fejlesztési Stratégiában megfogalmazott specifikus célok és intézkedések kommunikációja hatékony legyen.

A stratégiával összhangban az alábbi fő irányvonalak jellemzik az egyesület kommunikációs stratégiáját:

1. Az Egyesület társadalmi szervezetként történő működése
2. Társadalmi kezelése, esélyegyenlőségek javítása
3. Társadalmi aktivitás, helyi identitás erősítése

1. Az Egyesület társadalmi szervezetként történő működése

A HACS elsősorban a társadalmi szervezet funkcióját tölti be, amelynek keretében a kommunikáció fő irányai a jövőben a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítása, a pályázatokkal kapcsolatos tevékenységek koordinálása, valamint az általános egyesületi ügyvitel. Ezeknek kommunikációja fentebb leírtak szerint történik.

A 2-3. kommunikációs stratégia terület marketing és ösztönzési tevékenységei az intézkedésekben megfogalmazottak alapján valósulnak meg LEADER forrásokból.

A HFS-sel kapcsolatos kommunikációs tevékenység pénzügyi terve:

Költségtényezők az alkalmazott kommunikációs formák, csatornák és eszközök alapján:

- honlap, hírlevelek írása, folyamatos fejlesztése;
- közvetlen mail címlisták összeállítása, karbantartása, fejlesztése;
- térségi fórumok szervezése, lebonyolítása;
- térségi rendezvényeken való megjelenés,
- szakmai konferenciákon való részvétel és szervezése;
- a dokumentációs eszközök és tevékenység biztosítása;

év	2023	2024	2025	2026	2027	összesen

kommunikációs költségelemek díja (Ft)	300.000	300.000	300.000	300.000	400.000	1.600.000
--	---------	---------	---------	---------	---------	-----------

9.4 Egyéb, a HACCS által megvalósított projektek

Mivel a Buda-Környéki Leader Egyesület most alakult, a következő pár év szükséges ahhoz, hogy azonosítsuk az aktív célcsoportokat és stakeholdereket, valamint kialakítsuk az együttműködés módját, amely elengedhetetlen egy sikeres saját program megvalósításához. Ennek következtében a 2023-2027-es időszakban még nem tervezünk saját projekt megvalósítását.

10. Monitoring és Indikátorok

A monitoring folyamatok eredményeinek révén az Európai Bizottság értékes információkhoz jut, amelyek:

- elemzési szempontból szilárdan megalapozzák a jövőbeni szakpolitikai tervezőmunkát;
- segítséget nyújtanak a szakpolitikai célkitűzések és a programok célkitűzéseinek kidolgozásához, a későbbiekben pedig eszközül szolgálnak a kitűzött célok hosszú távú megvalósulásának mérése során.

A monitoring megfelelő végrehajtásának feltétele, hogy a szakpolitikai célkitűzések és a tervezett intézkedések összhangban legyenek egymással. A kiegyensúlyozott területfejlesztés, során hangsúlyos szerepet kap a foglalkoztatás és növekedés előmozdítása, illetve a szegénység visszaszorítása a vidéki térségekben.

A közös kereten belül végzett értékelés a szakpolitikai intervenciók hatásait hivatott felmérni. Az értékelés tényekkel szolgál a döntéshozatali munkához, és javítja a KAP keretében végrehajtott intervenciók hatásosságát, hasznosságát és eredményességét. Ezen túlmenően az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot is növeli, és előmozdítja a kapcsolódó tanulási folyamatokat.

Annak érdekében, hogy az értékelések szerves részét képezzék a szakpolitikai döntéshozatali folyamatnak, és teljesüljenek az előírt referenciaértékek, a Bizottság iránymutatásokat és eszköztárat dolgozott ki a jogalkotás minőségének javítása érdekében, melyek követelményeket fogalmaznak meg, és ismertetik a bevált módszereket a KAP kiértékelésére vonatkozóan.

2021. december 6-án az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a KAP-stratégiai tervekhez nyújtott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló [\(EU\) 2021/2115 rendeletet](#). Ez a rendelet létrehozta a teljesítmény-, monitoring és -értékelési keretet, amelyet 2023 és 2027 között kell majd alkalmazni a közös agrárpolitikára vonatkozóan.

A teljesítmény-, monitoring és -értékelési keret elősegíti, hogy a szakpolitikai hangsúly a szabályoknak való megfeleléstől a teljesítményre és az eredményekre helyeződjön át. Ez az új teljesítményalapú teljesítési modell közös teljesítménymutatókat alkalmaz.

Ezek közé a közös teljesítménymutatók közé tartoznak a következő indikátorok:

- kimeneti mutatók, amelyek a KAP végrehajtásának nyomon követésére fognak szolgálni;
- eredménymutatók, amelyek segítségével figyelemmel lehet kísérni, milyen előrelépést érnek el az uniós országok az előre kitűzött célértékek teljesítése terén;

- kontextus- és hatásmutatók, amelyek használatával meg lehet állapítani, hogy általánosságban hogyan teljesít, a szakpolitika a KAP célkitűzéseire képest.

A HACS-okra vonatkozó adatok

- A HACS tervezési területével lefedett települések száma, a lakossági adatok (a HACS területének népességére vonatkozó információ).
- A HACS tagjainak teljes száma az alábbi bontás szerint:
  - azok amelyek valamely közigazgatási szervet képviselnek;
  - azok, amelyek helyi magángazdasági érdekeket képviselnek (például gazdasági szervezetek, helyi vállalkozások stb.);
  - azok, amelyek helyi szociális érdekeket képviselnek (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.), valamint
  - az egyéb eltérő kategóriákba sorolható tagok.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok teljes száma szervezettípus szerinti bontásban:
  - azon tagok száma, akik valamely közigazgatási szervet képviselnek;
  - azon tagok száma, akik/amelyek helyi magángazdasági érdekeket (például gazdasági szervezeteket, helyi vállalkozásokat stb.) képviselnek;
  - azon tagok száma, akik/amelyek helyi szociális érdekeket (például nem kormányzati szervezeteket, helyi egyesületeket stb.) képviselnek;
  - azon tagok száma, akik/amelyek az egyéb eltérő kategóriákba sorolhatóak.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok neme.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó tagok életkora, kiemelten a fiatalok száma a HACS döntéshozó testületében, 41. életévét be nem töltött személy.

A HACS-ok tevékenységeire vonatkozó adatok

- A HACS által végrehajtott műveletek száma összesen (a HF-ek keretében kibocsátott TO-kban szereplő kedvezményezett megbontása jogi státusz szerint):
  - a magánszemélyek vagy vállalkozások által végrehajtott műveletek száma;
  - a közigazgatási szervek által végrehajtott műveletek száma;
  - a helyi magángazdasági érdekek képviselői (például vállalkozói szövetségek, kereskedelmi kamara stb.) által végrehajtott műveletek száma;
  - a helyi szociális érdekek képviselői (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.) által végrehajtott műveletek száma;
  - a kutatási szervezetek által végrehajtott műveletek száma;
  - a több, különböző típusú szereplő által közösen végrehajtott műveletek száma;
  - eltérő kategóriákba tartozó szereplő által végrehajtott műveletek száma.
- A HACS által végrehajtott interregionális együttműködési projektek száma.
- A HACS által végrehajtott transznacionális együttműködési projektek száma.
- A tudástransferhez kapcsolódó műveletek száma, beleértve a fenntartható, gazdasági, társadalmi, környezeti és éghajlatbarát teljesítményre vonatkozó tanácsadást, képzést és tudáscserét.
- A termelői szervezetekkel, a helyi piacokkal, a rövid ellátási láncokkal és a minőségrendszerekkel kapcsolatos műveletek száma, beleértve a beruházások támogatását, a marketingtevékenységeket stb.
- A megújuló energia-termelési kapacitásokhoz kapcsolódó műveletek száma, beleértve a biomassza alapú energiatermelés kapacitásaihoz kapcsolódó műveleteket is.
- A környezeti fenntarthatósághoz, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben.
- A munkahelyteremtő műveletek száma.

- A vidéki vállalkozásokat – többek között a biomassza alapú gazdaság területén működő vállalkozásokat – támogató műveletek száma.
- Az intelligens falvakra vonatkozó stratégiákkal kapcsolatos műveletek száma.
- A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához, többek között a széles sávú rendszerekhez való hozzáférést javító műveletek száma.
- A társadalmi befogadás területén végrehajtott műveletek száma.
- Az egyéb, eltérő kategóriákba tartozó műveletek száma.

10.1 Monitoring

A közös kereten belül végzett monitoring kulcsfontosságú információkkal szolgál a KAP végrehajtásáról. Az Európai Bizottság szorosan nyomon követi a mezőgazdasági piacok alakulását, a vidékfejlesztés terén jelentkező fejleményeket és a KAP forrásainak felhasználását.

A program működtetése során két lényeges feladatot szükséges teljesíteni:

- a program hatékony végrehajtását (programirányítás), és
- annak mérését, hogy a program elérte-e a kívánt hatásokat.

Az elemzési rendszernek része a 2023-2027 közötti programozási időszakra meghatározott indikátorok, valamint egyéb monitoring és értékelési célú adatok széles körű jellemzőinek nyilvántartása, azok nyomon követése, rendszeres elemzése.

A folyamatot a következő lépésekre bonthatjuk a HFS megvalósításának előrehaladása szerint:

1. Helyi felhívás előkészítése

A HACS monitoring tevékenysége keretében a specifikus célokhoz rendelt indikátorok kapcsán megvalósult eredményeknek és a teljesítményeknek, vagyis a célok teljesülésének szakmai nyomon követését, továbbá a program kapcsán a források felhasználásának nyomon követését végzi a program alatt. Ezáltal adatgyűjtést, feldolgozást végez, amely alapján vizsgálható a tevékenység előrehaladása a kitűzött célok vonatkozásában. A monitoring rendszer működtetése, az adatok gyűjtése és elemzése a munkaszervezet feladata. A HFS megvalósításának értékelését és monitoringját a munkaszervezet végzi, a program előrehaladásáról az elnökséget folyamatosan tájékoztatja és évi 1 alkalommal beszámol az előrehaladásról az éves közgyűlés keretében az egyesület tagjainak.

2. A támogatási kérelmek benyújtásakor, illetve feldolgozásakor várt adatok

Valamennyi támogatást igénylőnek meg kell adnia kérelmében, hogy az intézkedéshez rendelt indikátor kapcsán mekkora értéket vállal a projekt keretében. Az indikátorok számszerűsítése a HFS 10.2 fejezetben kerül rögzítésre. A munkaszervezet a támogatási kérelemből kigyűjti és saját nyilvántartásában rögzíti a monitoring mutató szempontjából fontos információkat. A megvalósult projektek kapcsán a munkaszervezet segíti a monitoring adatszolgáltatás teljesítést, amelynek során a kedvezményezettek hozzájárulnak adataik HACS szintű felhasználásához. A HACS munkaszervezete folyamatosan figyelemmel kíséri a folyamatban lévő és megvalósuló projekteket. A támogatói okirattal lekötött fejlesztési források összegének gyűjtése naprakészen történik. A munkaszervezet a kedvezményezettek kifizetési kérelmeinek jóváhagyása alapján gyűjt adatot, szorosan együttműködve a kedvezményezettekkel.

3. Monitoring

A monitoring adatok feldolgozása folyamatos, azok értékelését a munkaszervezet végzi, melyről évente beszámol a HACS-nak. A LEADER program monitoringja kapcsán fontos, hogy a mutatószámok aktuális értékeit a munkaszervezet folyamatosan gyűjtse és értelmezze, biztosítva ezzel, hogy a HACS vezetése egyértelmű jelzést kapjon a program és az egyes projektek aktuális állásáról, esetleges beavatkozások szükségességéről. A HACS az értékelés kapcsán levont következtetéseket felhasználja a HFS esetleges módosításához és a következő időszak tervezéséhez.

4. Ellenőrzések

A munkaszervezet a támogatási kérelmek feldolgozásakor különös figyelmet fordít arra, hogy a megadott indikátorok helyesen szerepelnek-e a kérelemben, azok nem túlzóak-e. Az ügyintézők ellenőrzik az indikátoroknál megadott adatokat a támogatási kérelem más pontjaiban megadott információk alapján. Szükség esetén felhívják a pályázó figyelmét annak helyesbítésére annak érdekében, hogy az üzemeltetési/fenntartási időben az esetleges ellenőrzések, illetve monitoring adatszolgáltatások során megfelelő adatokat tudjanak szolgáltatni.

10.2 Az indikátorok megadása

Indikátor neve	Indikátor leírása	Indikátor mértékegysége	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Képzésben, tanácsadásban, ismeretcsereben résztvevők száma	R.1 ^{PR} A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén: A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlattal és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcsereben vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma	személyek száma	-	-	-	-	-	-	-
Termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben	R.10 ^{PR} Az ellátási lánc szervezettségének javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi	gazdaságok száma	-	-	-	-	-	-	-

részt vevő gazdaságok száma	piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya								
Kiepipített megújuló energiatermelő kapacitás	R.15 A mezőgazdaságból, erdőszetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó megújuló energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassa-alapú energiák termelését is beleértve (kW)	kilowatt	-	-	-	5	5	-	-
	Napelemes fejlesztések		-	-	-	1	1	-	-
	Biomassza		-	-	-	-	-	-	-
	Egyéb		-	-	-	-	-	-	-
Új munkahelyek száma	R.37 Növekedés és munkahelyteremtés a vidéki térségekben: KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek (önfoglalkoztatás is, de a projekt kiépítéséhez szükséges munka nem)	teljes munkaidős egyenérték				2	2	2	
A KAP támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok száma	R.39 A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biomassa alapú gazdaságok száma	gazdaságok száma	-	-	-	-	-	-	-
A támogatott „okos falu” stratégiák száma	R.40 A vidéki gazdaság okos átmenete: A támogatott „okos falu” stratégiák száma	„okos falu” stratégiák száma	-	-	-	-	-	-	-
A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához jobb hozzáféréssel	R.41 ^{PR} Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között: A szolgáltatásokhoz és	fő	-	-	-	-	-	-	-

rendelkező vidéki lakosság száma	az infrastruktúrához a KAP- támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya								
Rendezvényeken résztvevők száma + felzárkóztatási projektek érintettjeinek száma	R.42 A társadalmi befogadás előmozdítása: A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma	fő	-	-	300	300	300	300	-
Beszerezett eszközök száma	A projekt keretében beszerezett eszközök száma	db	-	-	10	20	20	20	-
Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	db	-	-	4	5	5	5	-
Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	db	-	-	-	5	5	2	-
Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	db	-	-	-	5	5	5	-
Megvalósult rendezvények száma	A projekt keretében megvalósult rendezvények száma	db	-	-	5	5	5	5	-

11. Indikatív pénzügyi terv

Kérjük saját projekt esetén annak tervezett költségeit a „HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése” című táblázatbanszerelpeltetni!

a) A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen	%
1.	Helyi gazdaság fejlesztése	0	100.000.000	50.000000	0	0	150.000.000	28,44%
2.	Közösségfejlesztés, közösségbevonás	0	50.000.000	90.000.000	57.375.340	0	197.375.340	37,43
3.	Önkormányzatok fejlesztések támogatása	0	90.000.000	90.000.000	0	0	180.000.000	34,13

4.	Összesen	0	240.000.000	230.000.000	57.375.340			100
----	----------	---	-------------	-------------	------------	--	--	-----

b) A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2024	2025	2026	2027	Összesen
Működési költségek	38.000.000	38.000.000	38.000.000	38.000.000	152.000.000
Animációs költségek	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	4 000 000
Egyéb tervezett bevételek	280.000	280.000	280.000	280.000	280.000
Összesen	39.280.000	39.280.000	39.280.000	39.280.000	157.120.000

Mellékletek

1. számú melléklet: A HACS összetételének részletes bemutatása

a) Tagság bemutatása

Az HACS célja a működési területét átfogó olyan fejlesztési stratégia kidolgozása, koordinálása és a végrehajtására létrehozott infrastruktúra működtetése, melyet az egyesületi tagok tevékenységük összehangolása mellett az önkéntesség és a partnerség elve alapján valósítanak meg. Ennek érdekében az egyesület megalakulásakor kiemelt céljának tekinti a LEADER programhoz való csatlakozás feltételeinek a megteremtését, majd a tagok és a térség más civil szervezetei, helyi humán és gazdasági szereplői, önkormányzatai, illetve a közös érdek érvényesítésére szerveződő egyéb érdekképviseleti szervei közti párbeszéd kialakítását és fenntartását, illetve az alábbi célkitűzések teljesülésének elősegítését:

Az egyesület tagja lehet az a természetes személy, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki az egyesület célkitűzésével egyetért, továbbá az alapszabályban foglalt rendelkezéseket elfogadja.

	Együttműködő partner neve	Kéviselt szektor
1.	Varga László	Magánszemély
2.	Horváth László	Magánszemély
3.	Székely László	Magánszemély
4.	Dr. Gál László	Magánszemély
5.	Varga Gábor	Magánszemély
6.	Fehér Zsolt, lakcím	Magánszemély
7.	Poppréné Révay Gyöngyi	Magánszemély
8.	Farkas András	Magánszemély
9.	Mohácsy István	Magánszemély
10.	Kovács István	Magánszemély
11.	Budajenő Község Önkormányzata	Közszféra
12.	Délegyháza Község Önkormányzata	Közszféra
13.	Dunavarsány Község Önkormányzata	Közszféra
14.	Herceghalom Község Önkormányzata	Közszféra
15.	Nagykovácsi Község Önkormányzata	Közszféra
16.	Páty Község Önkormányzata	Közszféra
17.	Perbál Község Önkormányzata	Közszféra
18.	Piliscsaba Község Önkormányzata	Közszféra
19.	Pilisjászfalu Község Önkormányzata	Közszféra
20.	Pilisszentiván Község Önkormányzata	Közszféra
21.	Pusztazámor Község Önkormányzata	Közszféra
22.	Remeteszlős Község Önkormányzata	Közszféra
23.	Sóskút Község Önkormányzata	Közszféra
24.	Taksony Község Önkormányzata	Közszféra

25.	Telki Község Önkormányzata	Közzsféra
26.	Tinnye Község Önkormányzata	Közzsféra
27.	Tök Község Önkormányzata	Közzsféra
28.	Zsámbék Község Önkormányzata	Közzsféra

A HACS-ot magánszemélyek és a tervezési területen működő önkormányzatok alkotják. A civil és üzletiszféra szereplőinek beléptetése a szervezetbe folyamatban van. A HACS mint összetételét, mint szabályait a konszenzusos döntéshozatallal működő szervezet elveinek megfelelően alakította ki. A Buda-Környéki Leader Egyesület célja nem csak a KAP ST időszakában, hanem azon túlmutatóan a helyi együttműködés elősegítése és mint alulról építkező társadalmi szervezet a helyi fejlesztések támogatása és azok fenntartása.

Az egyesület tagjai vagyoni hozzájárulásként tagdíjat fizetnek. A tagdíj összege 10.000,- Ft/év/fő.

b) A HACS szervezeti felépítése

Közgyűlés

A közgyűlés tagja a HACS minden tagja. Minden tag 1 szavazattal rendelkezik. A Buda-Környéki Leader Egyesületnek jelenleg 28 tagja van. A HACS-nak a rendes tagok mellett lehetnek együttműködő tagjai is, amelyek szavazati joggal nem, de tanácskozási joggal részt vehetnek a Közgyűléseken. A közgyűlés évente legalább egyszer ülésezik. A közgyűlés határozatképes, ha tagjainak több mint fele jelen van. Az ülést az elnök hívja össze.

A közgyűlés hatáskörébe tartozik:

- az alapszabály módosítása;
- az egyesület megszűnésének, egyesülésének és szétválásának elhatározása;
- a vezető tisztségviselő megválasztása, visszahívása;
- az éves költségvetés elfogadása, a tagdíj megállapítása;
- az éves beszámoló - ezen belül az ügyvezető szervnek az egyesület vagyoni helyzetéről szóló jelentésének - elfogadása;
- a vezető tisztségviselő feletti munkáltatói jogok gyakorlása, ha a vezető tisztségviselő az egyesülettel munkaviszonyban áll;
- az olyan szerződés megkötésének jóváhagyása, amelyet az egyesület saját tagjával, vezető tisztségviselőjével vagy ezek hozzátartozójával köt;
- a jelenlegi és korábbi egyesületi tagok és a vezető tisztségviselők elleni kártérítési igények érvényesítéséről való döntés;
- döntés mindazon kérdésben, amelyet jogszabály vagy alapszabály a hatáskörébe utal
- HFS elfogadása, módosítása;
- Éves munkaterv elfogadása;

Elnökség

Az elnökség a HACS operatív irányító szerve. A Közgyűlés választja meg a HACS tagjaiból. Az elnökség 3 tagú, tagjait 5 évre választja a közgyűlés. A HACS elnöke Varga László, az elnökség tagjai Horváth László és Poppréné Révay Gyöngyi.

Az elnökség feladatai:

- az egyesület napi ügyeinek vitele, a hatáskörébe tartozó ügyekben a döntések meghozatala;

- a beszámolók előkészítése és azoknak a közgyűlés elé terjesztése;
- az éves költségvetés előkészítése és annak a közgyűlés elé terjesztése;
- az egyesületi vagyion kezelése, a vagyion felhasználására és befektetésére vonatkozó a közgyűlés hatáskörébe nem tartozó döntések meghozatala és végrehajtása;
- a közgyűlés összehívása, a tagság és az egyesület szerveinek értesítése;
- az elnökség által összehívott közgyűlés napirendi pontjainak meghatározása;
- részvétel a közgyűlésen és válaszadás az egyesülettel kapcsolatos kérdésekre;
- a tagság nyilvántartása;
- az egyesület határozatainak, szervezeti okiratainak és egyéb könyveinek vezetése;
- az egyesület működésével kapcsolatos iratok megőrzése;
- az egyesületet érintő megszűnési ok fennállásának mindenkori vizsgálata és annak bekövetkezése esetén a törvényben előírt intézkedések megtétele;
- a tag felvételéről való döntés;
- döntés mindazon kérdésben, melyet a jogszabály vagy alapszabály döntéskörébe utal.

Munkaszervezet

A munkaszervezet a HACS ügyviteli, adminisztratív szervezete, a tevékenységét segítő iroda. A munkaszervezet a HFS megvalósításához szükséges működési feladatokat (közösségszervezési, animációs, kommunikációs, továbbá menedzsment és program-monitoring) látja el.

A munkaszervezet feladatai:

- Támogatást igénylők tájékoztatása, magas szintű kommunikáció működtetése, nyilvánosság biztosítása, ügyfélszolgálat működtetése
- Projektfejlesztési tevékenység: A munkaszervezethez beérkező projektötletek esetében szakértői tanácsadás, segítség abban, hogy az ötletekből megvalósítható projektek legyenek
- Elszámolási feladatok ellátása
- Helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítése

A munkaszervezetet munkaszervezet vezető irányítja. Feladatai:

- Munkaszervezet tevékenységének irányítása
- A HFS tervezési folyamatának menedzselése
- Munkaszervezet napi működtetése
- Részvétel a projektek kiválasztásának döntés- előkészítésében
- Beszámolás az elnökségnek a működésről

Helyi bíráló bizottság

Tekintettel arra, hogy a HACS újonnan alakult, és még csak most fogja megkezdeni a tevékenységét, a KAP ST keretében nem volt még szükség helyi bíráló bizottság felállítására. A HBB felállítására és szervezeti felépítésének, folyamatainak kidolgozására a következő időszakban fog sor kerülni.